

PODOBENSTVÍ O MARNOTRATNÉM SYNU

VSTUPNÍ SLOVA

Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy. Kdo to je Král slávy? Hospodin, silný a mocný, Hospodin, udatný válečník. Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy. Kdo to je Král slávy? Hospodin zástupů, on je Král slávy! (Ž 24, 7-10) Haleluja!

PÍSEŇ č. 273 Zvedněte, brány, svrchků svých

MODLITBA

Bože, tebe chválíme. Chvála tobě, Hospodine, proráží poklop z olova, popílku a dusna, krunýř prázdného nebe i krustu pošetlosti a beznaděje. Bez tebe by nám tu zbyly jen mašiny, které vyrábějí další mašiny, jen auta, jen počítače a mobily; stroje, ve kterých někam jedeme, do kterých cosi píšeme a cosi mluvíme, ale zůstáváme smutni. Chvála tobě dává smysl, zaplňuje vakuum srdce radostí a láskou, vlévá teplo do kostí a do tepen vstřikuje hormony naděje. Chválíme tě, Bože, ty oživuješ, obnovuješ, podáváš ruku, zveš k sobě, ke stolu, nabízíš odpočinku a veselí ve společenství se sebou i s tvým lidem.

Přiznáváme, že často raději klopíme víčka a náš pohled raději šilhá jinam, než aby se díval k tobě. Prosíme, odpusť nám to.

Vystav nás závanu svého Ducha, aby naše řeč i myšlenky nebyly nuda, ale aby to byla řeč a myšlení o tvém království a abychom tobě byli otevření. Tobě, Bože Otče i Synu i Duchu svatý, patří sláva čest i dobrořečení teď i vždycky. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte čtení z Písma svatého, jak je zapsáno v Proroctví Izajáše, v kapitole 63., od verše 15. do 19.:

Pohlédni z nebes a podívej se ze svého svatého, proslaveného obydlí! Kde je tvé horlení a bohatýrská síla? Tvé cituplné nitro...

PÍSEŇ č. 261 Aj, čas vzácný přišel

KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 15., verše 1. až 3. a pak 11. až 32., kde čteme:

Do jeho (Ježíšovy) blízkosti přicházeli sami celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: „On přijímá hříšníky a jí s nimi!“ Pověděl jim toto podobenství: „Jeden člověk měl dva syny...”

Advent mimo jiné znamená, že ten, který už jednou přišel, přichází opět ve svém Duchu, je zde, aby pro tebe, pro mne proměnil beznaděj v naději, napravil, co jsme zpackali, obnovil vztahy. O tom vypráví i podobenství: Ježíš sedí na svém oblíbeném místě. Sedí u stolu s hříšníky a celníky. Zve je k sobě, jí s nimi a pije a raduje se z toho, že u něho našli místo. Z odstupů ho okukují farizeové a zákoníci, zbožní a morální své doby. Ti se neradují, kukátkem prohlížejí ty tváře u stolu, chytají se za hlavu a vykřikují: „Jen se podívejte na ty ksichty! Jak se může s těmi lidmi kamarádit! A jak může nás spravedlivé přehlížet! Co to je za Boha, kterého představuje?“ A možná ještě o hodně dál stojí bohorovnění bezbožní, reprezentanti dneška, možná v dresech Česka. Ti se jen pošklebují: „K čemu takový Bůh, chlápek u stolu s divnými lidmi. Kdyby alespoň vypadal jako kardinál. A navíc, my máme jiné starosti.“

Ježíš od sebe nikoho neodhání. Je rád, že ti lidé tu jsou alespoň na distanc. A bude raději, když se přiblíží, nebo si dokonce sednou k jeho stolu a budou se s ním radovat. Jde mu o každého, o „hříšníka“ i o „spravedlivého“, chce nás všechny mít u stolu království Božího. Ale je to šílená dřina, to splnit. Stále jen slyší kritiku, protesty, posměch. To také vypovídá o tom, jak málo se my lidé dovedeme radovat. A

Ježíš jako odpověď na všechny ty naše řeči spravedlivých zbožných i domýšlivých bezbožných vykládá podobenství o otci a dvou synech.

Mladší syn má už po krk práce na statku. „Táto, dej mi můj podíl, já chci jít.“ Ozve se tvrdost mládí. „Dej mi, a já padám.“ Kdyby se otec zeptal, kam, jaký má cíl, asi by uslyšel: „Pryč odtud! Už to tady nemůžu vydržet. Štvete mě.“ To zažívají mnozí rodiče a jejich děti. „Už to nemohu s vámi, s tebou vydržet. Dejte mi, na co mám nárok, a já jdu.“ Ale tento otec nekřičí, nehádá se, nepřemlouvá, aby syn zůstal. Vydá podíl z majetku. Bůh nenutí, neznásilňuje, neohýbá páteře. Člověk má právo na svou svobodu. Vztah víry, vztah člověka k Bohu a Boha k člověku, je vztah svobody, dobrovolnosti, ale i šancí pro nás lidi.

Syn podíl od otce prodá a s eurokartou mizí. V té kartě však bylo zakódováno víc než jen peníze. Bylo tam i něco z otce, z toho vztahu, který z Boží strany nezmizel. Neseš si to s sebou a možná to ani nevíš.

O tom synovi se na konci podobenství říká, že byl ztracen. Ztracen v tom děsném tahu po vilách Vyvolených, po pajzlech světa. Vzdá se Boha, zapomene na otce, žije bez vztahu. O takových lidech se říká, že jsou jak utrženi ze řetězu. Myslitel Martin Buber píše, že skutečný život je jen v setkání a ve vztahu; když se potkáte, podíváte se druhému do očí, vcítíte se do něho, učíte se mu rozumět... Bez vztahu je život něco neskutečného, skoro neexistujícího; člověk hledá náhradu, vycpávku, nějaký smysl, a nenachází. Zaplétá se do sítí odcizení, upadá do izolace, samoty, s druhými ho pojí jen peníze, jen výhody. A když peněžní automat sdělí, „máš smůlu, jsi v mínusu, tvé konto je prázdné,“ zůstane člověk jak kůl v plotě. Syn si myslel, že vběhne do svobody, ale upadl do prázdnoty. „A když všechno utratil,“ vypráví Ježíš, „nastal v té zemi hlad a on začal mít nouzi.“ Nemá nic, nikoho; i to, co bylo na té eurokartě mimo peníze, co si nesl z otcovského domu, i to někde ztratil. Jak ryba v akváriu, v němž všechno vychcípalo. Ta osamocenost, bezvztahovost, je i produktem spotřební společnosti, která dbá jen na zisk, ale vše ostatní chybí. Syn je ztracen, na dně, vepřům ujídá potají slupky. Kdo by mu z jeho kamarádů ještě podal ruku. 'Na takového se můžu vykašlat.' V závěru vyprávění říká otec, že jeho syn byl mrtev. I kdyby nedošlo na bídu,

„byl mrtev“. Žil, chodil, bavil se, pracoval. Ale to všechno jako mrtvola bez vztahu.

A teď zázrak! V životě na dně, v životě s prasaty, si ten nešťastník nesáhne na život, ani tam neshnije, ale stane se zázrak, div. Ten syn **šel do sebe**. Vstoupil do sebe. To je hrozně důležité. Uvědomí si, že je něco víc než konzument, že existuje ještě něco jiného než peníze, věci, mejdany. Došlo mu, že má duši, srdce, nitro, nebo jak to nazvat, něco uvnitř, co předtím zavřel jako do penálu. Ten se teď otevřel, docvaklo mu cosi. Uvědomil si sebe jako člověka, který o všechno přišel, a uvědomil si i druhé: „Tu šel do sebe a řekl: Vstanu a půjdu ke svému otci a řeknu mu: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.‘“ Bible tomuto zázraku říká obrácení, pokání, metanoia – změna myšlení. „Vstanu a půjdu k otci.“ Vstoupil do nového vztahu. A tomu vztahu říkáme víra, a je v tom i láska a naděje. A to je šance pro člověka, toto navázání vztahu s druhým a snad i s Bohem. Syn přestal být sám. Vstal vírou. Vstal a šel domů. Návrat k otci, před Boží tvář.

Bůh však je spravedlivý, myslí syn a myslí i Ježíšovi kritici, snad i my. Je spravedlivý, soudce živých i mrtvých. „Nemohu se už nazývat tvým synem,“ mumlá cestou domů připravenou řeč – **Ale co to tu Ježíš dál vykládá?** „Když ho otec spatřil, svého ztraceného a mrtvého syna, vyběhl (adventoval) mu daleko vstříc.“ Nedbá na tu naši lidskou spravedlnost, na naše představy o něm, není v něm chlad ani tvrdost. Nenechá to syna vypít do dna. Vybíhá daleko dopředu, běží mu vstříc, objímá, líbá, obnovuje společenství. Syn cosi ještě ve strachu koktá: „Otče, zhřešil jsem proti tobě i nebi, nejsem už tvůj syn.“ Ale ani nemá šanci to pořádně doříct. Už ho oblékají do nového šatu, už navlékají na prst prsten a na nohy opánky nazouvají, už je zase otcův, svobodný syn.

Otec vypadl z role. Bůh, když už je, má sedět na soudcovské stoličce, tvrdý a spravedlivý – tak to říkáme. Ale toto! – hrozí se spravedliví zbožní i svrchovaní bezbožní. Co s takovým Bohem! **Ježíš však tu oponu roztrhl a představil nám, kdo je Bůh.** Je to ten, který trpí, když odcházíme, vyhlíží nás, do dálky nám vybíhá naproti, raduje se. Je to Bůh, který miluje, má rád člověka, nás, až k smrti.

A radosti a lásky není konce. Otec dá zabít tele a zve všechny ke stolu, v radosti: „Protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen. A začali se veselit.“ To je opak tahu po vilách těch Vyvolených a mejdanech, po kterých je jen kocovina, to je obnova společenství, stůl království Boha Otce.

Tady by mohl Ježíš končit. Ale vidí, jak spravedliví i svrchovaní zaostřují kukátka a jsou z těch řečí celí nesví, a proto pokračuje. Všichni se veselí a radují, až na jednoho. Ten se našte, starší syn. Nechápe otcovo vyvádění. „Spráskat ho měl, ale on dá tomu floutkovi prsten, nové šaty, botky, a ještě zabije tele a uspořádá hostinu. A co já? Já, co tu dře od mládí. Co já? Jsem snad vzduch?“ A má pravdu, souhlasí všichni, i my. Většinou se vnímáme jako spravedliví a za všechno můžou ti druzí. A kdo zažil nějaký otřes, propad, pobyt u prasat a návrat? Kdo prošel tím bolestným, ale nádherným obrácením, proměnou myšlení, které pak dává nový pohled na druhé, svět, Boha?

Jako spravedlivého Ježíš vybarvuje staršího bratra. A říká: i ten se může vzdálit, odejít a octnout se daleko, i ten, kdo zůstal doma. Vzdaluje se Bohu pro svou samospravedlnost, pro svou pýchu. „Já jsem tu celý život, a ani kozlíka jsem si nesměl s přáteli dopřát. A ten druhý? Hned raut, jako by přijela anglická královna. Ne, tam nejdu!“ Starší syn vypadává ze vztahu pro svou „spravedlnost“. Neunese milosrdenství, neunese odpuštění.

A tak podruhé vybíhá otec z domu, otevřená náruč, k tomu jinak ztracenému. Bůh vybíhá, adventuje a prosí o porozumění pro své jednání, o pochopení, o přijetí, o vztah. Vysvětluje: „Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé.“ Stane se zázrak? Půjde tento po našem spravedlivý syn na hostinu, nebo zůstane trucovat venku? O tom se z podobenství už nedozvíme.

My, všelijak utíkající synové a dcery, ztrácíme se Otcí, jeden za penězi, jiný, aby si užil a využil života, další ve svém sudičství a samospravedlnosti. Bůh se nalítá, Bůh se naběhá, stále v Adventu. Vybíhá za každým z nás s osobním slovem, s pozváním, s odpuštěním.

Podobenství končí. Ježíš sedí na svém oblíbeném místě. Sedí u stolu se všelijakými hříšníky. Dají se pozvat i další, ti spravedliví

zbožní, ale i ti suveréni bezbožní? Dveře na hostinu zůstávají otevřené.

Amen

MODLITBA

Náš nebeský Otče, nemůžeme přemoci radost z toho, že nám vyběháš vstříc. Alespoň někteří. Odpusť nám, když se pořád oháníme svými zásluhami a všechno chceme měřit tvrdostí své spravedlnosti. Dej, ať se radujeme z toho, že k sobě zveš nejen nás, ale všechny lidi.

Amen

PÍSEŇ 694 V království Božím místa dost

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš nebeský Otče, prosíme tě dnes za všechny, kteří se dostali pod kola života, za všechny, kteří nějakým způsobem ztroskotali, nezvládli nástrahy zla, dostali se na scestí a život s nimi pěkně zatočil. Buď milostiv všem, kdo se nechali zlákat falešnými představami i nadějemi, lehkomyšlně přerušili vztahy k lidem, mezi nimiž dosud žili, opustili své rodiny i dosavadní přátelské vazby, a nakonec se octli docela sami.

Náš Pane, prosíme i za všechna takové místa, kde jsou lidé sami se sebou spokojení, protože se jim daří, a kde zlo a špatnosti vidí jen u druhých. Myslíme na lidi, kteří podle běžných měřítek stojí vysoko, ale ty, který znáš všechno, se nad nimi rmoutíš. Prosíme za ty, kdo od druhých očekávají uznání a úctu za svůj spravedlivý život a pro jiné mají málo pochopení. Za všechny takové se přimlouváme tím více, neboť si pokorně uvědomujeme, jak velice se tyto naše přímlyvy týkají i nás samých. Všichni tě potřebujeme, všichni jsme závislí na tvé milosti. Děkujeme ti, že nás všechny chceš mít u sebe, u svého stolu, ve svém království. Prosíme, buď nám milostiv. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. (F 4,4-6)

POŽEHNÁNÍ

Pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen

PÍSEŇ č. 294 Ó křesťané všichni

ADVENT – VÁNOCE

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen

*Chvalte Hospodina, všechny národy; všichni lidé, chvalte ho
zpěvem, neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství.
Hospodinova věrnost je věčná! (Ž 117) Haleluja!*

PÍSEŇ č. 111 Slavit budu Boha svého

MODLITBA

Pane, dnešek je den chvály. Oslavujeme tvoje svaté jméno, protože už nejsme sami ve svých temnotách, hříchu a smrti. Vždyť ty ses stal jedním z nás, naším bratrem, kterému nic lidského není cizí. Nezůstal jsi jen Bohem na výsosti, ale stal jsi se Bohem v hlubokosti naší bídy a našeho ponížení. Otče, skrze tvého Syna Pána Ježíše Krista smíme vědět, že na nás pamatuješ na všech našich cestách i necestách. Zjevil jsi nám, že jsi nám nablízku, i když my se vzdalujeme tobě i sobě navzájem a stavíme kolem sebe hradby sobectví a otupělosti.

Prosíme tě, prosvit' světlem své lásky i naše dny. Rozežeň svým Duchem naši úzkost a ustaranost, která hrozí uhasit radost ze zázraku tvého vtělení. Dej nám poznat, že i my máme podíl na nebeském království, které se skrze tvůj příchod na svět otevřelo všem. Povzbud' nás k vyznání, ať tvé světlo nezůstává jen v prostorách našich kostelů a našich srdcí, ale pronikne skrze nás i do celého světa. Vždyť dnes se nám všem narodil Spasitel. Amen

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO

Z Evangelia podle Jana poslyšte z 1. kapitoly verše 1. až 14.:

*Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh.
To bylo na počátku...*

PÍSEŇ č. 304 V tmách čekáme tvůj, Kriste, jas

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou z Proroctví Izajáše z 9. kapitoly verše 1. až 6.:

*Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo
sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo...*

Sestry a bratři, už skoro samozřejmě spojujeme adventní čas a vánoční svátky se světlem. Světlo je symbol, kterému každý nějak rozumí. I ti, pro které je advent hlavně dobu velkých úklidů a ještě větších nákupů, v tomto čase zapálí svíčky, aby vyvolali patřičně romantickou atmosféru. Každý chce mít doma kus vánočního světla, aspoň na těch pár dní, které tak rychle uběhnou a vystřídá je opět dlouhodobá každodenní šed'

A tak se zdá skoro nepatřičné hovořit právě dnes o temnotách a stínech. Přitom je jich kolem nás dost a dost – a zdaleka ne jen proto, že jsou teď dny tak krátké. To není tma dlouhých nocí, které se přece zase postupně, samy od sebe začnou krátit a světlo dne se bude prodlužovat. Jsou to stíny, které se rodí v nás, které kolem sebe šíříme a zamořujeme jimi tento svět. Stíny, které se ani po slunovratu nevytrácejí.

Také prorok Izajáš mluví o takovýchto temnotách, které na sebe Izrael sám přivodil, protože pohrdl Hospodinovým světlem, které ho vedlo správným směrem, a pustil se raději na vlastní pěst tam, kam ho to právě nejvíce táhlo. A tak na lid, který měl jít cestou osvětlenou Boží láskou a spravedlností, padla tma. Lid, který měl žít v zaslíbené zemi v hojnosti a v plnosti Božího požehnání, se ocitá v zemi smrtelného příšeří. Část Božího zástupu je odvedena do asyrského otroctví, část zůstává v zemi porobené cizím vojskem. Cesta temnoty, cesta ignorující Boha a jeho přikázání, nemůže skončit jinak než opět v temnotách, varovali proroci, avšak marně. Kdo seje vítr, sklízí bouři; a kdo šířil tmu, toho nakonec tato tma také pohltila.

Ale i do největší temnoty se zableskne světlo naděje, říká Izajáš. Ne jako to pověstné světélko v tunelu, které tušíme kdesi vpředu, jen stačí být dostatečně vytrvalý a jít dál, že však ono zase bude líp. Pro Hospodinovo světlo si nedokážeme sami dojít, proboujet se k němu – vždyť naše vlastní cesta právě ke světlu nevede. Spíše se točíme v bludných kruzích. Padáme zpět tam, odkud jsme se už tisíckrát chtěli zvednout. Světlo od Boha není ani ona jiskřička toho dobrého jádra v každém z nás, nebo alespoň v každém slušném člověku; není to ten hřejivý plamínek v lidech dobré vůle, kterého si je potřeba jen všimnout a pořádně ho rozdmýchat.

Zaslíbené světlo totiž samo přichází k nám, do našeho tápání, do naší bezradnosti, ale i do slepoty vůči Bohu a jeho dobrodiní, i do slepoty vůči našim bližním a jejich nouzi. Světlo, které vysvobozuje ze zajetí vnějšího i vnitřního. Světlo, které vyvádí z labyrintu zla, do něhož jsme se zapletli a nevíme, kudy ven. Světlo, které padá i do temných koutů naší duše, které skrýváme před druhými i sami před sebou. To je mocné světlo, světlo Hospodinovy milosti nad každým zbloudilým, odsouzeným, zoufalým.

Těžce sužovanému Božímu lidu je zvěstována tato nečekaná spása, která změní jeho hluboký smutek v neslýchanou radost a chválu Hospodina. Vždyť to bude Hospodin sám, kdo v onom světle navštíví svůj lid. Proto Izajáš oslovuje samotného Bohu: Ty sám, Hospodine, rozhodíš radost svého lidu, ty sám zlomíš jeho tíživé jho.

Odkud toto spásné světlo máme čekat? Plně ho poznáme tehdy, až se na zemi rozšíří pokoj. Bude učiněn konec všemu násilí a válkám. Žádná válečná výzbroj a výstroj pak nebude zapotřebí, protože zbraně utichnou a nad zemí se rozhostí pokoj. Vše, co plodí nenávisť, spory a boje, bude spáleno a zničeno, protože nic takového nemůže mít místo v novém království. Slyšíme dokonce: pokoj, který má přijít, bude pokoj bez konce. Tedy nejen dočasný klid zbraní, na němž se dohodnou nepřátelené strany, aby mohly třeba v klidu oslavit svátky. Izajáš očekává pokoj, který bude zároveň nápravou všeho, prosazením Boží spravedlnosti, které lidskými silami nemůžeme dosáhnout. Nejen vnitřní pokoj v duši, ale pokoj ve vztazích mezi všemi lidmi, mezi národy a státy. Boží právo, které se chopí vlády proti lidskému bezpráví, proti nespravedlnostem všeho druhu, s nimiž se dennodenně

potkáváme. Jedině takový pokoj může být vsutku pokojem, který není jen otupělým klidem navozeným nějakou drogou nebo rezignovanou lhostejností, soukromou pohodičkou bez zodpovědnosti za druhé. Tento zaslíbený pokoj neuklidňuje naše špatné svědomí, ale naopak burcuje k tomu, abychom se dokázali postavit proti všemu, co šíří nepokoj a rozbroje.

Avšak co vlastně bude tím spásným světlem, šířícím kolem sebe pokoj? Slyšíme pozoruhodnou věc: toto světlo má mezi nás vstoupit v lidské podobě. Ne nějaká neosobní Boží energie či kosmická síla, ale člověk, který má přijít na svět jako kdokoli z nás. Má se narodit syn, ujmout se vlády nad celou zemí a zvrátit temný úděl Izraele. Ty, Bože, volá prorok, pošleš toho člověka, jenž má vysvobodit Izraele z otroctví a ponižující roboty. Bude to tvůj člověk, Bože, který má porazit obrovskou přesilu nepřátel Izraele, tak jako jsi kdysi ty sám rozprášil tábor Midjánců, když přišli ničit zaslíbenou zemi a zbídačit její lid. Bože, tvoje horlivá láska tak učiní!

Kdo je tento člověk, který nastolí novou vládu spravedlnosti a pokoje? Izajáš nám o něm nic konkrétního neprozrazuje. Místo popisování nechává hovořit jeho jména, kterými bude nazván. Možná tak činí proto, aby tím více vynikl rozdíl oproti všem pohanským vládcům, třeba těm egyptským, kteří se s oblibou nechali všelijak titulovat, pokud možno patřičně velíkášsky. Jenže tato jména, jež slyšíme, se příliš nehodí ani na izraelské krále. Ve skutečnosti se totiž tato pojmenování nehodí na žádného člověka. Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje. Tak by se nechal nazývat asi jen král, který propadl naprosté ztrátě soudnosti a sebekritiky. Jistě, takoví králové a jiní potentáti v dějinách nikdy nechyběli a ani dnes nechybí – jenže při pohledu na jejich vládu vidíme, že obvykle zůstalo právě jen u těch nabubřelých titulů, ale skutek utek – a když už skutek, tak jen hanebný nebo směšný. Izajášem očekávaný vládce nemá být obětí titulománie. Nemusí se honosit tituly, protože za ním stojí jeho činy.

Kdo bude tento člověk? Jak ho poznáme? Vyznáváme, že světlo prozařující naše potemnělé životy, již přišlo. O Vánocích slavíme tu velkou událost, že „Boží Syn i do našich vin vnesl světlo nevidané“. A nejen do našich vin, ale i do temnot celého světa vstoupil

jas a projasnil vše, co už hynulo a bylo odsouzené k smrti. Toto světlo pozvedlo celé stvoření k novému životu. Spasitele ohlášeného prorokem Izajášem jsme rozpoznali v Ježíši Kristu, který se sám nazýval Synem člověka a úděl člověka s námi také sdílel – od začátku až do konce. Sám okusil vrchovatě z oněch temnot, které nás svírají a dusí. Věříme, že v tomto člověku nám Bůh přispěchal na pomoc a zlomil mocnosti hříchu a smrti, kterým jsme beznadějně propadli a které nad námi vládly.

On je tím *divuplným rádce*m, který vyvádí z každé bezradnosti, bloudění, z každé slepé uličky, ať už se do ní člověk dostává vlastní vinou, nebo ho do ní svedl někdo jiný. Tento rádce ukazuje východisko z každé naší nouze, protože je nám nablízku i tehdy, když už nevidíme žádnou možnost, jak jít dál.

On je tím *božským bohatýrem*, ne nějakým podezřele neprůstřelným a nesmrtelným filmovým akčním hrdinou, na kterém si jen léčíme své nedokonalosti, ale statečným člověkem. On šel na pomoc každému, i když tím riskoval mnohá nebezpečí. On se přede všemi zastal pohrdaných a vysmívaných. Vyhledával právě ty, kterých se pro jejich nevalnou pověst ostatní straní, i když si tím sám špatnou pověst vysloužil. Hovořil pravdu, jakkoli je nepříjemná. A prosazoval právo pro chudé a ponížené, i když tím na sebe přivolal nenávist mnohých mocných a smrt.

On je tím *otcem věčnosti*, kterému právě proto nejsou cizí naše časné starosti a krize. Pečuje o svůj lid jako milující otec nebo matka. Uzdravuje nemocné a napřimuje bezmocné a trpící. Ve své lásce se nezastavuje před žádnou překážkou, jde nám naproti, i když my se mu odcizujeme a jeho láskou pohrdáme. Slituje se nad námi v každém našem selhání a přijme nás k sobě navzdory všem našim vinám.

On je tím *vládcem pokoje*. Dává všemu lidu svůj pokoj, který nikdo na světě nedokáže dát. Na něho můžeme spolehnout a jemu svěřit celý svůj život. V jeho blízkosti se smíme cítit bezpeční před každou zlobou. Ve víře v něj se naše srdce přestává chvět a děsit. Jeho vláda přináší spásu, která přesahuje všechny naše naděje i beznaděje.

Svůj pokoj ale nepřišel šířit mečem. Oním božským bohatýrem je bezmocné dítě v jeslích. A přece právě z něho vychází nová naděje pro každého, kdo je unavený a ztrápený nad sebou a nad světem

kolem. Otec věčnosti už nyní buduje království lásky, které bude bez konce. Ne vnější silou a válkami, ale přece mocně a pevně. Radujme se, neboť smíme být u toho a okusit z jeho dobrých darů. Amen

MODLITBA

Před tebou vyznáváme, Pane, temnotu našeho hříchu. Každodenně se proviňujeme proti tvé svaté vůli a tím se ti vzdalujeme. Naše vztahy k bližním i k celému tvému stvoření jsou hluboce poznamenány zlem, do něhož jsme všichni zapleteni. Ty však, Pane, ve své nepochopitelné milosti vstupuješ do našich temnot a svým světlem vše prozařuješ. V Ježíši Kristu se nás ujímáš a dáváš nám poznat svou dobrotu. V něm se nám všem zrodila naděje v obnovený život v ničím nenarušeném společenství s tebou. K němu jsme všichni pozváni a skrze víru do něj smíme vstoupit. Děkuje ti za to. Amen

PÍSEŇ č. 284 Jakož o tom proroci (1-4) nebo píseň č. 277 Noc ke konci se kloní

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš, předkládáme před tebe všechny temnoty tohoto světa i ty naše vlastní. Vyznáváme, že si s nimi sami nedokážeme poradit.

Prosíme za lidi, pro které je svět natolik temný, že se v něm přestali orientovat: nevědí, kudy dál, neumí si poradit se svým životem, nenacházejí jeho smysl, nevědí, jak vychovávat své děti, netuší, co je v životě vskutku hodnotné a co se tak jen na povrch jeví.

Prosíme za všechny, kdo sahají po tom, co by jim mohlo světlo tvé lásky nahradit: za lidi trpící různými závislostmi, za ty, kdo se nechávají zavalit prací, aby nemuseli řešit problémy v rodině, za ty, pro které se stala bohem honba za majetkem a mocí.

Prosíme za státy, nad kterými se vznáší temnoty smrti, protože jsou ve válce; za země, kde zuří nepřátelství a boje mezi různými

skupinami obyvatelstva, kde jsou lidé nespravedlivě pronásledováni nebo kde jsou někteří tak chudí, že umírají hladem.

Prosíme za všechny, do jejichž života padl stín, protože ztratili někoho blízkého, těžce onemocněli, dozvěděli se nějakou zlou zprávu.

Prosíme za vztahy, v nichž se místo lásky a tolerance rozmáhá vzájemná nevraživost, obviňování a lhostejnost.

Pane, do všeho tohoto utrpení, do nedozírné bídy našeho světa vnes své světlo, které jediné uzdravuje a napravuje.

Prosíme, učiň ze zástupu tvého lidu světlo světa – oporu a pomoc druhým, nositele radosti pro smutné a všelijak soužené. Vždyť my sami, Pane, bez tebe tak často uhasínáme a místo světla vrháme na svět stíny.

Přijď mezi nás, Pane Ježíši Kriste! Ve tvém jménu prosíme:
Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblectě milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste bylo povolání v jedno společné tělo. A buďte vděční. (Ko 3,12-15)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky. Amen

PÍSEŇ č. 422 Ó světlo světa, Ježíši

POVOLÁNÍ CELNÍKA MATOUŠE

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista!

Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: „Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Vysvobod' mě z rukou nepřátel a těch, kdo pronásledují mě. Rozjasni tvář nad svým služebníkem, ve svém milosrdenství mě zachraň. (Ž 31,15-17)

Amen

PÍSEŇ č. 182 Pán Bůh je síla má

MODLITBA

Chválíme tě, náš Bože, za to, že smíme slyšet tvůj hlas. Voláš nás ze shonu a dřiny všedního dne ke svému odpočinutí, z beznaděje k dobré budoucnosti. Voláš nás, když na modlitbách čekáme tvé oslovení, i tehdy, když nečekáme, protože nemáme čas, jsme unavení nebo naštvaní z neúspěchu.

Ty jsi ale tak dobrý, že nás všechny zveš do svého království. V Ježíši Kristu jsi přišel mezi nás, abys je pro nás všechny otevřel. Abys pozval nás, kterým by hřích byl překážkou vstupu. Přicházíš s lékem na naší nedostatečnost, a tím je tvé milosrdenství. Děkujeme ti za to, že svou dobrotu předem nikomu neodmítáš.

Obdaruj nás svým Duchem, ať i dnes v tomto společenství zazní tvé slovo milostivého pozvání, které nás uvede na cestu následování Ježíše Krista, které v nás posílí víru a které nás bude vyučovat v tom, abychom tvé milosrdenství přáli všem lidem bez rozdílu.

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme první čtení z Listu apoštola Pavla do Říma, z kapitoly 5., verše 1. až 5.:

Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem ...

Naše naděje je ukryta v lásce Boží. Jemu jedinému patří naše chvály. Amen

PÍSEŇ č. 635 Tvá, Pane, láska

KÁZÁNÍ

Slova evangelia pro tuto neděli jsou zapsána v Evangelii podle Matouše, v kapitole 9., verše 9. až 13.:

Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš ...

Když šel Ježíš odtud dál, uviděl v celnici sedět člověka jménem Matouš. A co dál? Nic mu neřekl, jen po něm sklouzl pohledem, a zas si hleděl jen své cesty a mlčky šel dál. Anebo ještě horší variantu tohoto příběhu si můžeme představit: Když šel Ježíš odtud dál, ani si nevšiml, že v celnici sedí nějaký člověk.

Ale ani jedna z těchto možností, bohužel tak běžných pro nás, neplatí v případě Ježíšově. On jde kolem a všimne si, nezůstane netečný a lhostejný. Pro evangelistu Matouše je totiž Ježíš „Immanuel“, tj. „S námi Bůh“. A když s námi, tak tedy opravdu s námi. Potkává nás, všimá si nás, oslovuje nás. Nejen, že na nás hledí, že o nás zavádí pohledem, ale taky si nás hledí, má o nás zájem. A dává se s námi do řeči. Navazuje s námi kontakt.

A není to jen tak nějaké nezávazné povídání typu „To máme dnes ale hezky, že?“ Ježíšova řeč k nám není prázdná zdvořilostní fráze. Jsou to zásadní a základní skutečnosti našeho života, o které jde v té prosté větě: „Následuj mě!“ *Pojď za mnou!*

Když vstoupíme do toho Ježíšova obrazu a představíme si, že náš život je cesta, která někde začala, po níž kráčíme a která má i svůj cíl, někam směřuje, pak tušíme, co ta výzva znamená. Pojď se mnou mojí cestou. Dej se mým směrem. Zvol si také můj způsob cestování. Například i s tím, že si budeš dobře všimát lidí kolem sebe. A vydej se za stejným cílem jako já. Dej se k němu vést, já ti budu průvodcem,

půjdu před tebou. To vše je obsaženo v tom Ježíšově stručném zavolání: „Následuj mě!“

Že to znamená pustit se svého směru a dát se jiným, Ježíšem ukázaným směrem? Že to znamená odbočit z cesty, kterou jsem si vybral a kterou jsem dosud i s jistým uspokojením rád šel? Anebo má jít dokonce o otočku čelem vzad? To všechno je možné, u každého to bude trochu jiné. Záleží na tom, kde a na jaké cestě tohle Ježíšovo zavolání člověka zastihne. U někoho jde o změnu naprosto zásadní, u druhého se změní třeba jen to, že najednou nepůjde životem sám. Evangelijní příběh o Matoušovi z celnice je taková krajnost, extrém, abychom věděli, že nic není předem vyloučeno, že nikdo není z toho Ježíšova volání předem vynechán. Abychom pochopili, že on má moc povolat opravdu kohokoli.

A pak jsme svědky toho zázraku, kdy ten oslovený, v případě evangelijního příběhu celník Matouš, v případě našeho životního příběhu my sami, kdy ten oslovený poslechne. „Následuj mě“ - a *on vstal a následoval ho*. Snad ani nejde jednodušeji a prostěji vyjádřit, že zavolaný vzal tu Ježíšovu výzvu vážně.

Matouš by přece mohl odporovat, že ho ani nenapadne, aby se hnul z tak významného místa, které zastává. Mohl si říct, že pro takovou výzvu budou jeho uši hluché: „Budu dělat, jako bych nic neslyšel.“ Každé pozvání nelze přece přijmout, člověk musí brát ohledy na rodinu, na zaměstnání, na své záliby. Je toho dost, co nás ovlivňuje při našem rozhodování, co poslechnout a co zas ne.

První důležitá skutečnost tedy je Ježíšův a v něm obsažený Boží zájem o nás, druhé podstatné je naše rozhodování. Nejsme loutky, naprogramované stroje, ale svobodné bytosti. Bud' se rozhodnu poslechnout, nebo ne. Na svou vlastní odpovědnost. Dám důvěru tomu, že mě tento Ježíš povede životní cestou, která je dobrá a která má dobrý cíl, nebo mu věřit nebudu? To je otázka, kterou nerozhoduje moje osobní minulost včetně výchovy, ani nějaké náboženské založení, cítění či potřeby, ale rozhoduje ji moje osobní odpověď. Rozhodnutí, které není předem jasné, předem někým určené. Nelze k němu donutit. Ale ani se mu nelze vyhnout. Jsme k němu voláni. A odpověď je buď „ano“, nebo „ne“. Nic nepomůže, když své odmítnutí budeme maskovat jako „no, já vlastně nevím“, ani když se budeme snažit své

nepřijetí všelijak odůvodnit. Odmítnutí zůstane odmítnutím, i když my si myslíme, že se nám je podařilo změkčit nebo vysvětlit. Zkrátka jakékoli lidské „ne“ není a nikdy nebude uposlechnutím povolání, ať se tváří jakkoli.

Přítakaní, s důvěrou učiněné přijetí, je totiž dost jednoznačné. „Následuj mě“ - a on vstal a následoval ho. Když do sebe zapadnou Ježíšovo volání a lidské kladné rozhodnutí pro důvěru tomuto pozvání ke společné cestě, smíme být svědky tohoto zázraku.

My někdy propadáme takovému zvláštnímu pocitu, že těch, kdo uposlechli Ježíšovo povolání, je nějak málo. Znejišťuje nás to. Neudělali jsme chybu, když my jsme poslechli? Proč se ten zázrak přijetí neděje víc, u více lidí? Nemá snad většina pravdu? Takové otázky trápí ty uposlechnuvší asi v každé době. Snad i proto v evangeliu smíme číst ujištění, že tak tragické to není: *Hle, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky*. Matouš není zdaleka jediný. I mnoho dalších, jemu podobných i zcela jiných, je osloveno, a oslovení je zasahuje. V Ježíšovi je Bůh s nimi, sedí s nimi u jednoho stolu, což je pro biblické myšlení vyjádřením nejužšího společenství, opravdové blízkosti. Ne, to není nějakých pár výjimek, které by vzaly Ježíšovo volání vážně, ale po skoro dvě tisíciletí jsou to celé generace těch, kdo zaslechli a poslechli.

Už dnes padlo, že z tohoto Ježíšova pozvání není nikdo předem vynechán. Ale také už zaznělo, že nám lidem je vlastní druhého přehlížet. Toho, kdo není našim oblíbencem, si nevšímáme. O kom si myslíme, že není naší společností hoden, toho pomíneme beze slova. A tyto své zvyky přenášíme také do svých představ o Bohu. *A tak přicházejí na scénu ti, kdo jsou zbožní* (nejen, že by si to o sobě mysleli, oni opravdu jsou zbožní), a říkají: „Ale tohle by se Pánu Bohu nelíbilo, s takovými lidmi by Bůh nechtěl mít nic společného.“ Tvrdí, že Bůh si předem vybírá, s kým si něco začne, koho osloví a koho ne.

V Ježíši je ovšem „Bůh s námi“, nikoli jen „s námi zbožnými“. Je s každým, kdo jej neodmítne, ať do této chvíle žil jakkoli. On je s námi dokonce ještě dřív, než jej přijmeme. Vždyť on první nás oslovuje a volá, všímá si nás v těch našich celnicích, kde si spokojeně hovíme a ani po něm nevzdychneme. Byl s námi dřív, zajímal se o nás a stál o naši blízkost, i když my o něj ne.

Není to příliš troufalé tvrzení? Není. Sám Ježíš ho hájí. *Přišel přece právě kvůli „hříšníkům“*, aby je pozval a povolal. Přišel právě kvůli těm, kteří by podle lecjakých měřítek a názorů vůbec neměli mít šanci. A oni ji dostávají.

Udivuje nás to? Nebo dokonce pobuřuje? Proč? Ono je to vcelku logické. Jen si vezměte, kdo potřebuje doktora. Zdravý? Nikoli, ale ten, kdo je nemocný. Ti potřebují lékařskou péči, jich je vždy plná čekárna. Stejně tak je to s naším nemocným vztahem k Bohu. Ježíš jej přišel vyléčit. Proč se divit, že se obrací právě k těm, jejichž vztah k Bohu je očividně nemocný hříchem?

Jděte a učte se, co to znamená: „Milosrdenství chci a ne oběti.“ To platí těm farizeům, že? Omyl. To platí vám, kdo to slyšíte: Jděte a učte se! Vy i já, učedníci, kteří Ježíše následují, jdou za ním. Vy se učte! Kdy už konečně přestaneme slovům nám adresovaným uhýbat? Na té cestě, po níž jste za ním vykročili, se máte co učit. Vy i já. I při svém následování Ježíše se musíme znovu rozhodovat, zda budeme poslušni jeho dalších výzev.

Jděte a učte se! A jak to bude dál? A vstali a šli a učili se? Anebo nějak jinak? Zase Ježíšova výzva a zase naše lidské rozhodování. Zapadnou do sebe? Bude se opět v našich životech konat ten zázrak uposlechnutí a přijetí? Amen

MODLITBA

Kéž ti, Pane, nasloucháme, když k nám promlouváš. Kéž naše uši nejsou hluché vůči tvému Slovu, kéž naše oči nejsou slepé vůči tvé přítomnosti a vůči tvému milosrdenství, kterým nás zahrnuješ. Kéž tě také posloucháme a podle tvého Slova a příkladu jednáme. Na cestě učednictví nás posiluj svým Duchem. Amen

PÍSEŇ č. 500 Já chtěl bych, Bože můj

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tvé dílo záchrany si nás podmanilo, tvá láska nás přemohla, abychom byli tvoji. K tobě se nyní obracíme s prosbami a přímluvami:

Prosíme tě, aby tvá láska pronikala do všech vztahů - v našich rodinách, v naší společnosti i v našem sboru. Kéž se neproviňujeme proti Boží vůli a dokážeme milovat druhé, dokonce i své nepřátele.

Prosíme tě, aby tvá spravedlnost panovala ve všech národech tak, aby nikdo nezneužíval své převahy ve vzdělání, v bohatství, v síle své armády. Kéž se neproviňujeme proti Bohu a nezpůsobujeme bolest a trápení.

Prosíme tě, aby tvé milosrdenství bylo určujícím pro naše jednání, pro náš vztah k osamoceným, k nemocným, k potřebným. Kéž se neproviňujeme proti Bohu a nezatvrzujeme svá srdce.

Prosíme tě, aby poslušnost tvého Slova a odpovědnost vůči tobě jakožto Pánu stavěly hranice našemu sobectví, kořistnictví a nečistým vášním. Kéž se neproviňujeme proti Boží vůli a jednáme s ohledem na přírodu i na druhé lidi.

Prosíme tě, abychom se nedali odradit a svést od životní cesty následování. Kéž se neproviňujeme pokrytectvím a nevěrohodným svědectvím.

Prosíme tě, aby vědomí toho, že i nám bylo odpuštěno, vedlo nás samotné k odpouštění. Kéž se neproviňujeme proti Boží vůli a nenosíme v sobě dlouho křivdy, které by nás užíraly, kéž nenecháme nad svým hněvem zapadat slunce.

Tobě svěřujeme i své prosby osobní, za bolesti a za trpící lidi, které známe jen my sami. Svou mocí je podpírej, buď jim nablízku.

Tvými slovy se ještě společně modlíme: Otče náš ...
Amen

POSLÁNÍ

„Pojďte, vraťme se k Hospodinu, on nás rozsápal a také zhojí, zranil nás a také obváže. Poznávejme Hospodina, usilujme ho poznat. Jako jitřenka, tak jistě on vyjde. Přijde k nám.“ Chci milosrdenství, ne obět, poznání Boha je nad zápaly. (Oz 6,1.3.6)

POŽEHNÁNÍ

At' vás více nezmáhá a nezotročuje hřích, ale všechny vaše životní kroky at' vede vůle Boží. Kéž jste vždy otevření pro zavolání Kristovo a rozhodujete se pro následování našeho Pána. V tom vás posiluj a žehnej vám svým Duchem Bůh sám.

Amen

PÍSEŇ č. 448 Sláva buď tobě, Bože náš

ABY TVÁ VÍRA NESELHALA

VSTUPNÍ SLOVA

Pokoj vám!

Náš Pán zaslibuje: Až mě bude volat, odpovím mu, v soužení s ním budu. Ubráním ho. Ukáži mu svoji spásu. (Ž 91,15n výběr) Amen

PÍSEŇ č. 91 Kdo ochrany Nejvyššího

MODLITBA

Pane Bože, náš nebeský Otče, ty jsi poslal svého Syna do světa, aby i pro nás přemohl moc zla. Aby zvítězil nad lidským hříchem, i nad tím hříchem, který ovládá nás a vždy znovu nás tlačí k tomu, že se provinujeme proti tobě i proti našim bližním. Je to naše vina, naše veliká vina, že dáváme zlému prostor ve svých životech, že se mu nedokážeme vzepřít a vždy znovu jednáme zle. Odpusť, náš Bože.

Pro tvou neskonalou milost tě prosíme: Uchovávej nás v každém pokušení, abychom v Ježíšově síle kladli odpor zlu a dokázali se mu bránit tvým Slovem.

Posiluj mocí svého Ducha naší víru tak, abychom vždy dokázali vyhlížet tvou záchranu, abychom nepropadali strachu a beznaději ani tam, kde naše moc končí. Dej, abychom dokázali složit svou důvěru ve tvou moc, která není ničím omezena, která však ze tvé neskonalé lásky slouží nám k lidem dobrému.

Dej, abychom v tom byli i dnes povzbuzeni a posílení. Tobě jedinému patří sláva, tobě děkujeme za tvou věrnost a milost, která trvá po všechny věky. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Slova prvního čtení z Písma jsou vzata z Žalmu 91., verše 1. až 10.:

*Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí, přečká noc ve stínu
Všemocného*

Slyšeli jsme slova ujištění o Boží ochraně. Bohu buď díky!

Amen

PÍSEŇ č. 688 Odpusť

KÁZÁNÍ

Základem pro kázání v tuto postní neděli nám budou slova Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 22., verše 31. až 34.:

*„Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako
pšenici ...*

Blíží se velikonoční svátky. Učedníci sedí kolem stolu a naslouchají Ježíšovým slovům. Slovům o tom, že je jejich Mistr opouští a zanechává jim po sobě památku - zvláštní hostinu. A také slovům o tom, že Ježíšovu odchodu z tohoto světa napomůže jeden z nich, jeden ze spolustolujících, svou zradou. Těžká, vážná i smutná témata. Ježíšovo vyjadřování je však v případě zrady a jejího aktéra nesnadno pochopitelné. Vyvolá dohady. Kdo to asi bude?

A učednické dohady pokračují, nabudou ale dost jiný směr. Sice stále zůstávají u toho „kdo z nich“, ale najednou jim jde o to, kdo z nich je nejdůležitější, kdo z nich má mít hlavní slovo – jistě v době, až tu Ježíš nebude. Kdo z učedníků je ten největší, nejpřednější? Kdo má být ta autorita a jak se to projevuje? K tématu lidského prvenství a povýšenosti nad druhými se i v tak zásadní chvíli zvrtné jejich rozhovor. Chce se nám nad tím plakat? No řekněte, jestli by si nezasloužili napomenutí! Přinejmenším okřiknutí, že tohle tedy teď vůbec, ale vůbec není vhodné.

Ježíš jejich mysl obrací zpět ke společnému stolování, k tomu, že on je zde uprostřed nich u stolu jako jejich služebník. K tomu, aby

nezapomněli, že je to on, od koho vše mají, kdo jim vše dává, kdo jim dává celého sebe. Ale když už jsou u té otázky předního postavení, obrací se k Šimonovi, kterému dal jméno Petr, k tomu z učedníků, který měl i mezi vyvolenými Dvanácti jisté přední postavení:

„Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici.“ Už to dvojí oslovení „Šimone, Šimone“ naznačuje určitou naléhavost. Jako by se tu naznačovalo: „Ted’ opravdu pozor!“ To, co přijde, je důležité a zásadní. Tak tomu vskutku věnuj dobrou pozornost.

Satan bude tříbit vás, učedníky, jako pšenici. Nejsme obilí, jsme lidé. Zase ten Ježíšův zvyk mluvit v podobenstvích. Zase to neřekne rovnou, ale nutí nás myslet. Ptát se, co se za tím jeho obrazem třibení pšenice skrývá. Nutí nás odhalovat skutečnosti, o kterých ani jinak než v podobenstvích mluvit nelze.

Třibení pšenice, oddělování zrna od plev, případně oddělování obilí od koukolu či jiného plevele, známe. Už Jan Křtitel používal tento obraz k tomu, aby nám přiblížil Boží soud. Shromáždění dobré úrody do stodol, když se předtím od dobrého zrna oddělí to nepotřebné, to, co je k ničemu.

Ale zde je ta činnost předznamenána jinak. Tady jde o třibení satanovo, ne Boží. To bude nějak pokroucené, pokřivené, Pánu Bohu k neprospěchu. Když bude satan tříbit pšenici, jistě mu nepůjde o oddělování dobrého od zlého, ale spíš o to, aby to dobré nějak zmařil. Což kdyby to dobré zrno pálil místo plev a chtěl ponechat jen to, co je k ničemu! Ukrást Bohu jeho úrodu. To je ono. Dobré je v ohrožení. V nebezpečí, že přes všechnu snahu hospodáře, Hospodina, nakonec skončí bez užitku. Je za tím zlá snaha, aby úroda přišla vniveč.

Ano, Šimone, satan útočí na vás, na učedníky. Aby vás vytrhl Bohu z náruče jeho lásky a dobroty. Tohle neberte na lehkou váhu. Pokušení přicházejí, aby člověka udolala. Nikdy si jeden nemůže být jistý. Jen si to poslechni, ty první mezi Dvanácti, jak se hádáte o to, kdo je nejdůležitější. Copak to nechápeš? Dávejte si na to pozor. Je to všude, i mezi vámi. Mezi vámi, kterým je zaslíbeno, „abyste také v mém království jedli a pili u mého stolu“. Nelze se před tím schovat, nelze utéct. Ale můžete být ve střehu, připraveni a odolat.

„*Já jsem za tebe prosil, aby tvá víra neselhala.*“ Můžeme odolat, protože za nás prosí náš Mistr a Pán. Jeho prosba má velikou sílu a moc. Jen si to ještě jednou, znovu, každý za sebe poslechněme: „*Já jsem za tebe (!) prosil, aby tvá (!) víra neselhala.*“ V tom smíme hledat nesmírně velikou sílu k tomu, abychom unikli satanskému zmaření. Ta možnost je každému z nás řečena a otevřena. A při každém společném stolování s Pánem o tom jsme zas a znovu ujišťování.

Čekali bychom, že takto posilněný učedník už nezklame? Že už nikdy svůj zápas se zlem a s hříchem neprohráje? Asi by nás to potěšilo, ale bohužel to neplatí. Ne nadarmo tato slova slyší právě Šimon, ten, který bude už zanedlouho zapírat, že by Ježíše vůbec kdy potkal, ten, který bude veřejně vykřikovat: „*Neznám ho!*“ Zdá se, že bylo marné napomínání, aby to nebezpečí hříchu sám u sebe nepodcenil. Zdá se, že marné byly prosby za jeho víru.

Ale zklamala jeho učednická víra? „*Až se obrátíš, buď posilou svým bratřím!*“ Zklamala by tehdy, kdyby Šimon nenašel cestu zpět. Zklamala by tehdy, kdyby se chtěl nad druhé povyšovat. Ale ve chvíli, kdy s lítostí vnímá trpkou a hořkou pravdu o tom, jak on sám zklamal, nezklamala ještě jeho víra. To ona jej vrací na dobrou cestu. A právě proto, že osobně prožil hloubku pádu a poznal, co jej z vytáhlo z bída ven, může být posilou pro ostatní. V tom nezklamala, ale působí dál jeho víra.

V tuto chvíli ale Šimon není schopen tak daleko dohlédnout. On si myslí, že díky své víře už prostě nikdy nezklame. Domnívá se, že bude pevný jak skála, řecky Petra. Však tohle jméno mu dal sám Ježíš. Budu už jen věrný a dobrý: „*Pane, jsem hotov s tebou jít i do vězení a na smrt.*“ Zní to jako odvážné vyznání víry. Ale není to jen pověra, že se nás nic takového už vlastně netýká? Jaké vězení a jaká smrt, když Bůh přeci zaslibuje svou záchranu všem, kdo na něj spoolehnu? Zaslibuje, že se jich zlo již nedotkne, že již nad nimi nebude mít svou moc. Slyšeli jsme to z Žalmu 91. Nebo možná jsme právě tohle chtěli slyšet.

Když tohle satan, kdo taky jiný, podbízel Ježíšovi hned na samém začátku jeho veřejného díla, aby si takovou ochranu vyzkoušel, Ježíš to odmítl jako pokoušení. U učedníků ovšem a u lidí vůbec má

tohle našeptávání, že se nám přeci nemůže nic špatného stát, úspěch. Satanské třibení se plíží skrze falešné představy o bezpečí a o ochraně podle našich přání. Ve chvíli, kdy se skutečnost nesrovnává s tím, jak si to malujeme, jsme na dně. Ve chvíli, kdy nás Bůh nevytáhne z maléru přesně podle našich přání, ale zvolí ve své svrchovanosti a plné svobodě jiný způsob záchrany, jsme s tou Šimonovou pověrou v koncích. Pravá důvěra je právě plné odevzdání se svrchovanosti Boží. Dát prostor tomu, že Bůh zachraňuje i jinak, než jsme schopni si myslet a vidět. To je pravá odvaha víry.

„Pane, jsem hotov s tebou jít i do vězení a na smrt.“ Je to veliké odhodlání. I tak se někdy cítíme - na vrcholu sil, plní odvahy. O to hlubší nakonec bývá propad. „Ach jo, Petře!“ Už ne „Šimone“, ale „Petře“ oslovuje Ježíš svého učedníka. Tvá pevnost nespočívá na tvém odhodlání. Není to tvá vlastní odvaha a síla a další tvé schopnosti, co z tebe dělá neochvějnou skálu. Uvidíš, že *„se ještě ani kohout neozve, a už třikrát zapřeš, že mne znáš“*. Protože když budeš spoléhat jen a jen na sebe, ani to nemůže dopadnout jinak. Je to ta nejjednodušší a neúčinnější satanská metoda, jakou kdy Boží protivník použil. Už od samého začátku namísto důvěry podbízí sebejistotu, to zbožštění našeho já. A má s tím úspěch zas a znova. I v kruhu nejbližších učedníků. Ach jo!

Zkusme to, milí učedníci, brát vážně, že dobrá možnost se nám otevírá jedině v těch Ježíšových slovech „Prosil jsem za tebe, ano i za tebe, aby tvá víra neselhalá“ a ne v kdejakém našeptávání o naší vlastní pevnosti a síle. Amen

MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, promlouvej živě také k nám. I když tvé Slovo není falešným lichocením a zní nám mnohdy nepříjemně. I když tvé Slovo odhaluje naši slabost, avšak zároveň otevírá nové cesty a dává k nim sílu. Nezapomínej na nás! V tobě jediném je naše naděje na vítězství. V těch každodenních zápasech s pokušením. A také na vítězství konečné, které se týká celého našeho života. Amen

PÍSEŇ č. 507 Zas k tobě, Kriste,úpím

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty se u nebeského trůnu přimlouváš za naši víru. Tebe samotného též prosíme o přimluvy za trpící a za problémy, se kterými se musíme potýkat:

Prosíme za osamocené. Dej poznat, že ty jsi v každé chvíli nablízku opravdu každému z nás.

Prosíme za chudé a hladovějící. Dej mezi sytými a bohatými vzrůst slitování a milosrdenství tak, aby se o svůj nadbytek dokázali dělit s těmi, kdo žijí v bídě a v nedostatku.

Prosíme za mocné, za ty, kdo stojí na předních místech ve společnosti i v církvi. Dej, ať svůj úřad berou především jako službu, nikoli jako prostředek k dosažení osobní slávy a vlastního prospěchu.

Prosíme za nemocné, za ty, kterým lékaři již nedávají naději. Dej jim poznat, že Boží spása a záchrana užívá různých cest, i těch, které jsou pro nás opředeny neproniknutelným tajemstvím. Posiluj nás v důvěru, že Bůh zachraňuje i tam, kde z lidského pohledu zklamal. Vždyť na tvé smrti a na tvém vzkříšení je nám to zjeveno a odhaleno.

Prosíme za sbory tvé církve. Dej, ať jsou živými společenstvími, která budou druhým lidem k libosti a tím i pozváním a cestou k tobě, tak jako ty ses stal pozváním a cestou k Bohu.

Bud' i s námi všemi, náš Pane, a posiluj naší víru. Ve tvém jménu se společně modlíme k Bohu: Otče náš ... Amen

POSLÁNÍ

Bud'te střízliví! Bud'te bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako „lev řvoucí“ a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu, zakotvení ve víře. (1Pt 5,8.9a)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal v Kristu, ať je vám nablízku, ať vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Svým Duchem a slovem ať upevňuje vaši víru tak, aby neselhala, a vy abyste vždy hleděli s důvěrou k němu, pravému Pánu. Amen

PÍSEŇ č. 510 Ó Pane můj, pokoj ať tvůj

ŘEKNI HADOVI NE !

VSTUPNÍ SLOVA

*Protože Ježíš sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm,
na které přicházejí zkoušky. (Žd 2,18)* Amen

PÍSEŇ č. 178 Krásná je modrá obloha

MODLITBA

Přišli jsme, Pane, abychom znovu žasli nad tvou láskou, ve které to s námi vydržíš a nás různě nevěrné, od tebe na hony vzdálené, držíš ve společenství tvého lidu. Chválíme tě za tvé slitování, že jsme až do dna nevyschli, že jsou tvá milosrdenství čerstvá každého jitra. Chválíme tě za to, že jsi nám nezavřel kyslík a nám tak nemusel zhasnout plamínek lásky, víry a naděje.

Prosíme tě dnes za nás, jak jsme se tu sešli. Učiň to, abychom pravdivěji poznali sami sebe. Ty víš, co jsme všechno zůstali dlužní tobě i svým bližním jen v tomto uplynulém týdnu svého života. Ty víš i to, co o nás nevědí druzí lidé, co schováváme v sobě. Ty víš, jak nás ohrožuje zlo a jak mu často podléháme. Prosíme, smiluj se znova nad námi a zbav nás zátěží našich vin a selhání. Přiveď nás k sobě.

Prosíme tě za dar tvého Slova. Dej mu sílu i moc, aby se dotklo našich srdcí, vyhánělo z nich vše křivé i ďábelské a osvobodilo nás k nové jistotě a k novému poslání. Buď nám přítomen svým Duchem, zbav nás malomyslnosti, které tak snadno podléháme. Spoj nás se svým lidem, který se dnes shromažďuje po celém světě, aby tebe s radostí chválil a oslavoval a děkoval ti za tvůj zápas v Kristu Ježíši za nás. Udělej víc, než o co my dovedeme prosit. Amen

ČTENÍ PÍSMAT SVATÉHO

První čtení Písma svatého je zapsáno v Evangelii podle Matouše, v kapitole 4., od verše 1. do 11.:

Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť...

PÍSEŇ č. 311 Kristus, příklad pokory (1-4)

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které je i základem kázání, je zapsáno v První knize Mojžíšově, v kapitole 3., od verše 1. do 10.:

Nejzchytralejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had...

Na začátku postu na nás vykukuje had. Je to dost zvláštní had. Žádná roztomilá užovka. Ale je také Božím stvořením, patří mezi zvěř polní, jak ji Pán Bůh stvořil. Ten had je mimořádný exemplář. Je to chytrolín, „nejchytřejší ze všech živočichů polních“. Vyniká kouzlem osobnosti, je ukecáný, že i ženskou přemluví, a tváří se pobožně, mluví o Bohu a víře a teologii. To je první z účinkujících, ale ne nejdůležitější.

Druhá postava – možná by se o ní mělo mluvit spíš v množném čísle – je člověk. Je to dvojrole, hebrejsky IŠ a IŠA, muž a žena. Ti žijí v zahradě Hospodinově. To nebyl celý svět. Bylo ještě jakési pole, cosi mimo zahradu. Tam se proháněl had, tehdy ještě na nožičkách, jak říkali rabíni, a jemu podobní. V zahradě Hospodinově, Bohu nablízku, je člověk. Není to ještě Rus nebo Němec, Žid nebo Čech, ani se neříká nic o jeho zbožnosti. Prostě člověk, muž a žena. Je to kdosi, koho Bůh vyzdvihl nad ostatní tvory, má u Hospodina protekci, je chráněn, kryt jeho láskou. Je zvýhodněn. Na rozdíl od ostatního stvořeného je učiněn k Božímu obrazu, je Božím protějškem. Je schopen myslet, rozhodovat, volit. Je pozván ke svobodě, ke spolubytí s Bohem. To je ráj, zahrada Hospodinova.

Člověk má všechno k dispozici. Jen malinko je omezen, jen malinko, že není jako Bůh (Ž 8). A to ho najednou začne štvát, nějak to nemůže splnit. Neunese být jen obrazem Božím, chce být jako On,

Hospodin, chce být tvůrcem, Pánem, Svrchovaným. Chce sám rozhodovat a ne být s druhým ve vztahu; chce sám rozkazovat a ne slyšet a poslouchat. Ne mít otevřené uši a srdce pro tichý Boží hlas, ale být sám svůj. Neunese tu neuchopitelnost života, to převyšující bytí nad sebou.

Přileze had a „paninko, vy máte ale smutný život, nesmíte jít z toho nejlepšího stromu, Bůh vám bere všechnu radost, to nejlepší si nechal pro sebe. Ale žádný problém, budete jako bohové, budete jako Bůh. Jen to zkuste, ukousněte si z té Boží nádhery, z jeho vědění, a budete jako on. Vyzkoušejte, poznejte sami, co je dobré a zlé. Proč by vám měl pořád do toho někdo mluvit. Sami si o tom rozhodujte. Pak, podle zkušenosti, můžete také řídit sebe i druhé, podle toho, co uznáte za dobré a co za zlé. A bez Boha.“ On ten had chytrolín, had pokušitel jim mluví ze srdce. To je ono. Ještě trochu váhání, ale už trhám, trháš, trháme, trhají. A dáme i partnerovi. Je to skvělé, dušička v peři.

Houby v peři. 'Co to? Co se to děje? Vždyť já jsem nahý jako opice, já se bojím, co to je?! Honem něco na sebe.' Nahota je bezbrannost, nahota je vydanost. Dokud jsme žili v souladu s Hospodinem, ve vztahu s ním, pod jeho ochrannou dlaní, v jeho zahradě, žádný problém. Ale nyní, kdy jsem sám svůj, na všechno si stačím a nikoho nepotřebuji, nyní přepadne člověka pocit ohroženosti. Tak honem něco na sebe, honem se zakrýt. Fíkový list, šaty jako ochrana jednoho před druhým, snad i před Hospodinem. A nejlepší je přece uniforma se zlatými knoflíky a do ruky kalašnikov, tak budu chráněn.

Ale rychle zjišťuji, že před Bohem neochrání nic. „Tu uslyšeli, muž i žena, hlas Hospodina Boha!“ Ozve se Hospodin, třetí a nejdůležitější postava tohoto dramatu. Člověk, který chtěl shodit Pána Boha, teď rychle hledá skryš. Honem někam zalézt, honem si najít místečko, kde se schovám. Člověk vševědoucí, člověk, který určuje, co je dobré a co zlé, homo sapiens, ten rozumbrada zalézá do křoví jak vystrašený králik. Chvěje se po celém těle. Člověk stvořený k obrazu Božímu se mění v hromádku strachu, ze svobody zahrady Hospodinovy udělá noru vězení. „Kde jsi člověče“, kam jsi zalezl, kde se schováváš, volá Bůh. Ne, že by ten, který zná cesty člověka a není se před ním možno schovat (Ž 139), netušil, kam člověk a jeho žena

zalezli. Hospodin jistě zná naše schovky, skrýše a pelechy. Jde tu spíš o náš způsob existence, o způsob pobytu na zemi před Boží tváří. Když to své pobývání bez Stvořitele ve své vševědoucnosti předložíme před Boha, budeme červení studem, proto pryč od něho. Na posledním soudu nebudou kotle s vařící vodou, kam budou házet hříšníky, jak si to kdysi představovali. Bude to něco horšího. Nejděsnější bude stud. Budu se před Bohem, už to vidím, stydět, až mi bude křečovat žaludek, chvět se játra v těle a rozbolí kosti.

„Kde jsi, kam ses to dostal, co se to s tebou stalo, jak to vypadáš po těle i na duši? To snad nejsi vůbec ty, můj protějšek, můj člověk“, volá Hospodin. Se staženým hrdlem chrčí člověk: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ Ten, který se nestyděl vyhodit Boha ze sedla, který se nestyděl rozhodovat o dobrém a zlém, se bojí, stydí, schovává. Ten, který byl povolán ke svobodě, k tomu být protějškem, být v důvěrném vztahu s Bohem, se už v jeho blízkosti necítí dobře. Už mu Boží zahrada nesedí. Něco vlezlo mezi Boha a člověka. Člověk je ve skrýši, vyhýbá se Bohu, nechce se potkat s milujícím Otcem. Zalézá stále dál od Hospodina, nedorozumění roste, člověk bez vztahu, odcizen, ztracen; člověk, kterému hnije nitro, protože není provětráváno Božím Duchem. Víra, to je otevřené srdce, otevřené nitro pro Boží jednání, pro jeho Slovo. Víra, to je otevřené nitro pro tvořivého Hospodinova Ducha. Bůh stvořil člověku nitro, srdce, duši, nebo jak to nazveme, aby v něm přebýval, aby se v něm svým Duchem zabydloval, aby odsud vyhazoval všechno falešné a křivé. Jde o to, aby to zřídlo, z kterého vychází mé myšlení, rozum, jednání, mé city, můj život, bylo místem, v němž je přítomen ten, který tvořil tento svět a viděl, že je to dobré. Místem, v němž je počítáno s tím, jenž je Pánem všech živých, který přemohl smrt i zlo a který je i branou k pravému životu v harmonii s Bohem. Víra je vztah, vztah otevřený ke Stvořiteli a Vysvoboditeli, k Bohu Hospodinu. Tím, že člověk zalézá před Bohem do houští a do svých skrýší, do své vševědoucnosti a chytrosti, schovává se i sobě samému, uzavírá se před svou podstatou být ve vztahu. Ničí si život, je sám svůj, v sobě hnije. Hospodin na nás volá: „Kde jsi, člověče“, vylez ze své skrýše, mám pro tebe jiný život než strach a zalezlost.

Že si člověk nedá moc říct, to víme. Dějiny světa i příběhy lidí i příběhy nás samých to plasticky znázorňují. Od manželství až po celospolečenské konflikty, kdy svoji „vševědoucnost“, svoji nahotu navlečeme do uniform, a už to frčí. A právě tak už v běžné životě: všechny ty převleky, hry, uzavřenost před druhý, strach jednoho z druhého. „Kde jsi, Adame?“ Někdy po 2. světové válce napsal německý spisovatel Heinrich Böll knížku, novelku s názvem „Kdes byl Adame?“. Děsné svědectví o válce, násilí, o nesmyslnosti lidského počínání zalezlého před Bohem i lidmi do vlastních pitomých nápadů, nenávisti, zloby, až psychopatického přemýšlení, z kterého to všechno bylo. Tak vypadá ta lidská vševědoucnost. Kde ses potulovat, Adame, kdes pobíhal v uniformách, v očích strach i nenávist, zlobu a smrt?

Člověk sám sebe není schopen zachránit. To z víry víme moc dobře. Nejsme schopni přerušit tu zběsilost schovaných, odkrojených od Hospodina, od vztahu, od druhých. „Kde jsi byl a kde jsi, Adame?“

V evangeliu podle Matouše se vypráví příběh o Božím synu, o Ježíši z Nazareta, ke kterému také přilezla jakási potvora, pokušitel, satan. A hned pokouší, vábí od Boha pryč: „Jsi-li Syn Boží, udělej z kamení chleby, skoč z vysoké věže, vysekneš-li mně poklonu, dám ti vládu nad celým světem.“ Ježíš, na rozdíl od nás Adamů a Ev, ďábla odhalí, nazve ho jménem, prohlédne až k jeho podstatě. "Jdi z cesty, satane. A v tu chvíli ho ďábel opustil a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho." A Kristus, svobodný a vítězný pro nás, nás zve za sebou a k sobě. Vytahuje člověka z uzavřenosti, z klecí, do kterých jsme se zavřeli svojí „chytrostí“, strachem, obalení uniformami a všelijakými převleky. „Pojď a sedni si se mnou ke stolu,“ zve Ježíš, „pojď a následuj mě, pojď a raduj se ze svobody.“ Pojďte a jásejte, protože váš Stvořitel vás zve, abyste byli opět jeho obrazem, a víc než obrazem, jeho dětmi. Tak vylez, Adame! Kristus ti otevřel cestu.

Amen

MODLITBA

Děkujeme ti, Pane Ježíši Kriste, že jsi porazil ďábla i zlo. Učinil jsi to i pro nás. Také nás zveš do svobody, do společenství

s tebou i s druhými, ke svému Slovu i ke svému stolu. Prosíme, posiluj nás, abychom se před tebou neschovávali a byli ti věrní. Amen

PÍSEŇ č. 687 Bože, Otče věčnosti

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože a Otče náš, dej, abychom v čase i životě viděli vždy znova tvé dobré jednání. Dej, ať se v postní době soustředíme na Krista, na jeho činy, zápas pro nás a utrpení.

Dej, ať dovedeme rozpoznat, co nás ohrožuje, to zlé v našich srdcích, co nás trápí a ničí, ale čím také my trápíme, ohrožujeme a ničíme své bližní. Dej, ať na druhé nesvádíme všechno, co se nám nepovedlo a co je ve světě zlého, ale zpytujeme sebe. Dej, abychom nepodléhali zbabělosti, strachu, zahleděnosti do sebe; zvláště sobectví a lhostejnost u nás přemáhej, i nechut' vůči bližním.

Přimlouváme se i za společenství tohoto sboru, za všechny, kteří se ti vzdálili, za církve po celé zemi. Prosíme za lidi ve sporech, za rozklížená manželství, za rozbité vztahy. Prosíme za celý svět, za naši společnost. Dej, aby ubývalo zla a přibývalo pravdy a pokoje. Prosíme za otevřené srdce pro osamělé, za úlevu pro nemocné, za nový začátek pro odstrčené, za naději věčného života pro umírající.

Společně prosíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Protože máme mocného velekněze, který vstoupil až před Boží tvář, Ježíše, Syna Božího, držme se toho, co vyznáváme. Nemáme přece velekněze, kterému by byly cizí naše slabosti; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas. (Žd 4,14-16)

POŽEHNÁNÍ

*At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad
tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou
tvář a obdaří tě pokojem.* Amen

PÍSEŇ č. 702 Mír na zemi daruj nám

VELIKONOCE

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen

Kámen, jež zavrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. (Ž 118,22-24) Haleluja!

PÍSEŇ č. 118 Ó chvalte laskavého Pána (1-6)

MODLITBA

Pane náš, dnešek je den radosti. Oslavujeme tvé jméno, tvou cestu, která neskončila beznadějí potupné smrti a v chladu temného hrobu. Děkujeme ti za to, že na této cestě smíme i my mít podíl. I pro nás se otevírá naděje velikonočního rána, které zahání každou temnotu v nás i kolem nás. I my jsme pozváni do svobody od všeho, co nás svazuje, stravuje a užírá, co nás vzájemně rozděluje a vnáší mezi nás nepokoj. I my se smíme nově nadechnout a vyjít ven z bludných kruhů, v nichž se dusíme. Ani samotná smrt už pro nás není posledním nepřítelem a pečetí zpackaného života. Pane Ježíši Kriste, dej, ať nepropadáme pokušení vracet se zpět do otroctví zla, které se tváří jako největší svoboda a naplnění života. Vyznáváme, že nás to často táhne jít po vlastních cestách – a tvoje zaslíbení věčného života se nám zdá být příliš vzdálené a neskutečné. Prosíme tě, ujmí se nás v naší slabosti – vždyť ty jsi zvítězil nade vším, co nás od tebe vzdaluje. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Jako první čtení z Písma svatého poslyšte Žalm 126.:

Poutní píseň. Když Hospodin úděl Sijóna změnil, bylo nám jak ve snu...

PÍSEŇ č. 334 Kristus Pán vstal z mrtvých

KÁZÁNÍ

Druhé čtení z Písma svatého, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Jana, kde ve 20. kapitole od verše 11. do 18. čteme:

Ale Marie stála venku před hrobem a plakala. Přitom se naklonila do hrobu a spatřila tam dva anděly...

Slavíme dnes pramáti všech nedělí, neděli velikonoční, výročí položení základního kamene naší víry a naděje. Kristus byl vzkříšen, vpravdě byl vzkříšen – volají dnes křesťané na celé zemi. Jenže je trochu podivné, jakým způsobem nám tento děj líčí Písmo. Totiž – nelíčí jej vůbec. O tom nejdůležitějším, na čem vše stojí a padá, Bible cudně mlčí. Slyšíme pouze několik příběhů. Ty nám mohou leccos napovědět, ale rozhodně se nechtějí pouštět do odhalení toho, co a jak se vlastně v to nedělní ráno v Jeruzalémě přesně odehrálo. Jeden z těch příběhů je o Marii Magdalské – o ženě, která na rozdíl od Petra a ostatních zůstala věrná Ježíši až po jeho smrt na kříži. A tato žena také jako první ze všech Ježíšových učedníků a učednic hned po sobotě, ještě za tmy, přišla k Ježíšově hrobu – a našla odvalený kámen.

Představme si sami sebe na Mariině místě. Co by se nám asi honilo hlavou, kdybychom uviděli prázdný Ježíšův hrob? Něco se stalo, něco není tak, jak má být. Jenže co jiného se mohlo stát, než že Ježíšovo tělo někdo vzal? Nemyslí na zázrak, hledá vysvětlení. Tak oni Ježíši nedají pokoj ani po smrti, říká si Marie. Ani po strašlivých mukách na kříži nemá najít klidné a důstojné spočinutí. Někdo jeho tělo odnesl – kdoví proč a kdoví kam.

Tíživý smutek, který Marii doprovázel na cestě k místu Ježíšova posledního odpočinku, se nyní ještě víc prohloubil. *Marie propuká v pláč.* Nejen, že Ježíš již není mezi živými, ale teď dokonce ani není možné pobýt u jeho hrobu a připomínat si tu jeho prožitý život. Ježíš ani po smrti nemá, kam by hlavu složil. Marie hledí do tváře tajemství. To však pro ni zatím zůstává skryto a vůbec

nevyvolává radost a naději, jaká by se na velikonoční neděli slušela a patřila. Tato záhada jen dál rozjítřuje už tak bolavou ránu v duši a vyvolává pocit bezmoci.

Marie přišla, viděla – a přece neuvěřila. Právě zrak, nejdůležitější orgán člověka, teď selhává: Marie vidí – a přece nevidí, co vidět má. To, co je důležité, je pro oči neviditelné. A to, co je viditelné, může také klamat, vést mimo, dokonce někdy k pravému opaku toho, co je míněno. Prázdný hrob sám není důkazem vzkříšení – ani pro Marii, ani pro nás, ani pro nezaujaté historiky, dokonce ani pro toho, kdo je nakloněn věřit všemu, tím méně pro rozumem osvětleného člověka, který vše zpochybňuje. Vzkříšení těla příliš pohoršuje – to se nehodí do krámu nikomu, to je příliš šokující pro každého. Nikdo neuvěří jen na základě této tak mnohoznačné indicie, jakou je prázdný Ježíšův hrob. Ten je pouze znamením, stopou, kterou však sami neumíme rozluštit. Marii Magdalskou tato stopa každopádně nepřesvědčila o tom, že Ježíš už není mezi mrtvými. Spíš ji samu usvědčila z toho, že nepochopila, co se událo. A tak Marie usedavě pláče.

Z pláče ji proberou až dva andělé, kteří se náhle zjevují přesně tam, kde Ježíš ležel. Jenže ani toto znamení nestačí. Ani jejich otázku Proč pláčeš? Marie nepochopí: Proč pláčeš, když vůbec není proč plakat, když máš všechny důvody k radosti? Proč naříkáš, když hrob tvého mistra je rozbit, protože už přestal být hrobem? Marie se nenechá vyvést ze svého zoufání a opakuje stále tu svou písničku – vzali ho, ukradli ho, někam ho odnesli, proč to udělali, proč ho nevrátí zpátky, k čemu jim to bylo... Nikdo, ani samotní Boží poslové, ji nemohou utišit. Ani znamení shůry nestačí. I to může být přece – stejně jako prázdný hrob – pochopeno všelijak. A Marie nechápe.

Až pak dochází k setkání, které rozhodne. Setkání, u něhož ale zpočátku také hrozí, že povede jen k dalšímu nedorozumění. *Přichází Ježíš sám – jenže Marie ho nepoznává.* Ještě do třetice a naposledy Marie nechápe – neví, s kým má tu čest. Snad je to zahradník, snad je to dokonce právě ten člověk, který Ježíše odnesl; opět se jí vynořuje tatáž myšlenka, s monotónní úporností. Odnesli ho – nebo snad ty sám jsi ho odnesl – pak jen řekni, kam, já už pro něj dojdu a přinesu ho

zpět, naléhá Marie. A tak Ježíš sám musí učinit rozhodující krok – vyvést Marii z bludných kruhů jejího zoufání. *Oslovuje Marii jménem.*

Tím oslovením proráží temnotu neporozumění, a proráží i temnotu Velkého pátku a všeho truchlení po tom, co kdysi bylo, ale žel už není. Ježíš se dává sám poznat. Ale velmi zvláště: ne tak, že ukazuje na sebe. Nepředstavuje se; nedává na odiv svůj božský majestát, ze kterého jde strach. Neříká: teď zírej, stanula před tebou nebeská bytost. Zjevuje se tak, že už hned zároveň vstupuje do vztahu a zve k sobě. Otevírá společenství. A tak Marie náhle vstává ze svého nářku, už ji přestává dusit její zoufalství – a poznává, co se přihodilo. Už není ochromena, jen ohromena – ale již chápe a oslovuje svého Mistra. Obrací se k Ježíši a – a tím zároveň i obrací směr svého žití. Ježíšovo zjevení člověka nenechává lhostejným; proměňuje, otevírá, dává životu nový náboj. Ježíš vstal k novému životu, ale neodešel kamsi na onen svět, kde by se těšil v soukromé nebeské blaženosti. Byl vzkříšen, aby se s námi opět setkal a abychom i my mohli vstát a žít. Kristus je živ – a já s ním. Není živ bez nás, ale pro nás, kvůli nám.

Ano, Ježíš je živ pro nás – ale hned dává najevo, že si ho proto nemůžeme nějak osvojit a přivlastnit. Marie touží obejmout svého Mistra, mít ho konečně u sebe a pro sebe, nenechat si ho zas někým vzít a odnést. Ježíš však tuto její přirozenou touhu usměrňuje. On se prostě nevrátil zpět do svého pozemského života. Tato jeho pout' již skončila. Proto říká Marii: *Nedotýkej se mě.*

Zní to skoro tvrdě a pro Ježíše netypicky: Pust' mě, nech mě jít, nedrž mě a nezdržuj mě. Když se Ježíš později zjeví svému učedníku Tomášovi, dokonce ho přímo k dotyku vyzve: vlož svou ruku do rány v mém boku. Proč tedy Ježíš najednou uhýbá a stahuje se? Nebylo nakonec to Ježíšovo zjevení jen krásný sen, který se však musí brzy rozplynout? Nebyl to jen další klam, prelud, který pochopitelně nelze chytit, uschovat a zadržet?

Ježíšova slova by snad působila jako studená sprcha, kdyby k nim vzápětí nedodal: Dosud jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratrům a pověz jim, že vystupuji k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu. To je ta radostná zvěst, kterou má Marie nést dál – a kterou máme zvěstovat i my. Ježíš odchází, protože jeho dílo ještě není dokonáno. Odchází, aby přišel za svým Otcem – ale ne

proto, aby poté, co demonstroval své vzkříšení, kamsi před námi unikl, protože už mu je náš další osud lhostejný. I ten jeho odchod k nebeskému Otci je tu pro nás a kvůli nám. Jde pro nás připravit místo u Otce, protože od této chvíle je jeho Otec plně i našim Otcem, jeho Bůh i našim Bohem.

Od teď máme s Ježíšem vše společné, protože se s námi o vše rozdělil. A proto také máme přijmout i jeho cestu lásky, která byla často nebezpečná a bolela. Smíme však po ní smíme kráčet se zaslíbením, že budeme mít podíl i na jejím dovršení. Velikonoční ráno svítí i pro nás. Už žádná překážka a mocnost, ani žádný hřích nás nemůže od našeho Boha odloučit. Jsme Ježíšovi bratři a sestry – Ježíš sám nás tak nazval. A jsme tedy všichni – stejně jako Ježíš – Božími dětmi, jsme dětmi stejného Otce. Nikdo a nic to už nemůže ohrozit a zvrátit.

Proto také smíme věřit, že Bůh, který povolal Ježíše z nejhlubšího ponížení a smrti, povolá a vzkřísí i nás. Tato jistota nás nese i v našich porážkách a selháních. Podepírá nás, i když – stejně jako Marie Magdalská – pláčeme a nenacházíme útěchu. Povzbuzuje nás, i když stejně jako ona nerozumíme tomu, co se nás potkává, a dokonce mnohé v našich životech možná ani nikdy nepochopíme.

Také Ježíšovo vzkříšení, které dnes oslavujeme, pro nás zůstává tajemstvím. Tajemstvím, jež se stalo pro nás, ale které sami nedokážeme postihnout. Bůh sám k nám musí přijít a otevřít nám oči a srdce, abychom uvěřili a přijali to, o co se v ono velikonoční ráno událo. Bůh nás totiž ani v našem bloudění, panice a zmatku nenechává a oslovuje nás. Jako dobrý pastýř zná každého jménem, protože na každého z nás pamatuje. A ujišťuje nás: také ty máš podíl příběhu Ježíše z Nazareta, i na jeho vítězství nad smrtí. I pro tebe platí to, co jsi o něm slyšel. I má bytost ubohá má svůj díl u Boha, zpívá Svátá Karásek. Nemusíme tomu úplně rozumět – stačí se spolehnout: jistota, že jsme Boží děti; to je pevnější než vše, co mohou oči vidět. Amen

MODLITBA

Pane Bože, vyznáváme, že nás velikonoční evangelium zastihuje v hlubokém nepokoji. Svírají nás vlastní provinění i strach ze

světa, v němž žijeme. Přestali jsme počítat s tím, že činíš nové věci. Úzkostlivě se staráme sami o sebe. Nechceme rozumět bolesti a nouzi našich bližních. Ty nás však oslovuješ zvěstí o vzkříšení Ježíše Krista. Jeho prolitá krev dosvědčuje, že odpouštíš a že o nás máš větší zájem, než si dovedeme představit. Díky jeho smrti a vzkříšení ti smíme důvěřovat a přijímat od něj život obnovený tvou láskou. Prosíme, buď nám milostiv. Amen

PISEŇ č. 341 Veleben Bůh buď, jeho čin

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš, dej, ať jas velikonočního rána prozáří všechny temné kouty našeho světa, ze kterého my lidé tak často děláme peklo na zemi.

Prosíme za země a místa, kde vládne smrt nad životem. Myslíme na lidi umírající ve válkách, ve vězeních a na popravištích totalitních států. Prosíme za ty, kdo umírají hladem nebo v důsledku nelidského zacházení. Předkládáme před tebe všechny zotročené – lidi tvrdě pracující za směšnou mzdu, prosíme za lidi zadlužené, za ženy, které nedobrovolně samy sebe musejí prodávat. Prosíme za otroky nejrozumnějších závislostí. Prosíme za děti, které nemají rodiče, nebo je nikdy nepoznaly. Dej se i jim poznat jako Otec, který má na paměti každého člověka. Zjev se nám všem jako pastýř, pro kterého není žádný lidský osud lhostejný. Pane, dej, ať je tvoje církev odrazem světla tvého vzkříšení – ať dokáže i v bezvýchodnosti vzbuzovat v lidech naději a být živým svědectvím o tvé předivné moci, která nás všechny obestírá a drží v našich životech. Probouzej nás z malomyslnosti a pocitů, že veškeré naše úsilí je zbytečné, protože nás nikdo neposlouchá. Dej nám důvěru ve tvé Slovo, které oslovuje i tehdy, když my neumíme mluvit.

Pane, smiluj se nad námi i nade všemi lidmi i nad celým světem.

Společně prosíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: "Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku." Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 8,33-39)

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen

PÍSEŇ č. 346 Buď tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal

HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Laskavě ses kdysi, Hospodine, projevoval k zemi své, umožnil jsi návrat Jákobovi. Odpustil jsi nepravost lidu svého, přikryl jsi všeliký hřích jejich. Zdali ty nás zase neobživíš, tak aby se lid tvůj radoval v tobě? Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své a spasení své dej nám. (Ž 85,2n.7n) Amen

PÍSEŇ č. 85 Vždy, Pane, dobře svým jsi činíval

MODLITBA

Bože Otče, v Synu zjevený a v Duchu přítomný, skloň se, prosíme, a promluv k nám, ať nás tvé Slovo vysvobodí ze sklíčenosti, únavy, zármutku a beznaděje. Vždyť bez tvé pomoci se v nás takové věci jen rozrůstají a ovládají nás. Ať nás tedy tvé Slovo pozvedne a vede. Ať tvá moc tvoří naše úmysly i činy. Daruj to, prosíme, církvi Ježíše Krista na tomto místě, v této zemi, v tomto tvém světě. Daruj dnes mnohým svou dobrou zvěst, dej zvěstovat Kristovo Slovo, vzdáleným i blízkým zjev svou lásku a milosrdenství. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte první čtení Písma svatého, jak je zapsáno v Proroctví Ezechiele, ve 44. kapitole, v prvních pěti verších:

Pak mě odvedl cestou k vnější bráně do svatyně, obrácené k východu. Byla zavřená...

PÍSEŇ č. 368 Ó Tvůrce, Duchu svatý, přijď

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení je z Evangelia podle Jana, z kapitoly 20., verše 19. až 23.:

Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš...

Slavit Hod Boží svatodušní jako svátek křesťanský znamená slavit ho jako svátek Kristův. Jako svátek, v němž k nám Kristus přichází a koná své dílo. Sotva najdeme v Novém zákoně oddíl, který by to sděloval promyšleněji a důrazněji, než ten, který jsme právě slyšeli.

Proto sledujme, co v tomto příběhu Ježíš činí.

Ježíš *vešel*. Ježíš přichází – prostě je najednou tady. On přišel, tak jak to svým slíbil. Proto se nedělím, jako je ta dnešní, říká Hod **Boží**. Nechce je slavit jen církev, chce je slavit sám Hospodin, Bůh Izraele, Otec Ježíše Krista. Však on sám každou chvíli v příběhu Izraele – a v tom příběhu Syna poslaného do světa - někam *vešel*. Zvláště tam, kde ho nečekali. Kde si už nedokázali představit, že přijde. Kam se podle lidského odhadu už *nevešel*.

A tak i Hod Boží svatodušní je svátek Božího příchodu. Svátek příchodu svatého Tvůrce, který chce znovu a znovu přicházet a zadělávat na radost a naději, přicházet - a uvést svůj lid do pohybu.

V Janově příběhu ten příchod Vzkříšeného dostává zvláštní souvislost: *vešel, ač byly dveře zamčeny*. Nepředstavujte si prosím nějakého David Copperfielda, před nímž neobstojí žádný zámek. Jan myslí na jiné dveře - na bránu z nového chrámu, slíbeného Ezechieli. Měla zůstat zavřená, na znamení, že Hospodinova sláva už přišla, už je zde - a už nic dalšího nepříjde. Jako by se zatáhla opona za posledním dějstvím. - Je to síla, takhle to vyznat: dospěli jsme - k vyvrcholení Božího příběhu. Jenže když se to takhle opakuje po pár generací, začne to být nuda. A pak se do srdcí posluchačů vkrádá strach a obava: nezůstala všechna krása, všechna působivost - všechna úžasná a hrůzná sláva Boží blízkosti - zakletá kdesi v minulosti? Nezbyvá potom, než na vrata toho církevního podniku už navěky vyvěsit cedulku "dnes zavřeno"?

Ač byly dveře pro závěrečnou Boží slávu už dlouhá léta zamčeny - Ježíš *vešel*. Neboť ta Hospodinova sláva je tu opět. A on je tu teď od toho, aby tu slávu přijal - od Otce. Tak trochu jako štafetový kolík. Jako svědectví, že jeho cesta je cestou, po které vchází Bůh k

nám lidem. A Ježíš tu slávu přijímá i jako svědectví, že jeho cesta kříže nekončí v bezmoci hrobu, ale ve slávě vzkříšení - ve slávě darované Otcem, který oslavil Syna.

Ježíš přišel a *postavil se uprostřed*. Cesta Otcem slaveného a oslaveného, cesta vzkříšeného Pána, není tuctovým slavnostním průvodem, tak jako když se vítají celebrity nebo hokejisti po návratu z mistrovství; na chvíli lítají rachejtle, oslavuje se – a pak se musíš vrátit ke každodenní realitě.

Ježíš se svou slávou zamířil nejdřív ze všeho mezi své učedníky. Tady stojí, uprostřed jejich společenství. Uprostřed těch, co chtějí Boha slavit za zavřenými dveřmi a se srdcem čím dál víc naplněným strachem i obavou, jestli všechna ta krása, všechna působivost, všechna úžasná a hrůzná sláva Ježíšovy blízkosti nezůstala zakletá kdesi v minulosti. Jestli opravdu nezbývá než na vrata našeho církevního podniku vyvěsit už jen cedulku "dnes zavřeno".

Ač bylo zavřeno, Ježíš přišel. To nám mimo jiné připomíná, že si svou víru nemusíme vyrábět sami. Nemusíme se rozhicovávat, abychom byli patřičně vřelí. Nemusíme se rozdýchávat a měřit, kolik v sobě máme Ducha. Nemusíme se šponovat do nebeských výšek či dalek. Bůh už není v dálce, Kristus – právě jako Vzkříšený – žije tady. Přichází ke svému lidu.

Ježíš se postavil uprostřed učedníků a *řekl*: „*Pokoj vám.*“ Protože má vychování Syna Otce nebeského, tak nejdřív ze všeho pozdravil. Pokoj vám! S tímhle jsem k vám – ustaraným – vešel, touhle předivnou mocí vás teď obdarovávám. Před mou slávou neobstojí strach, beznaděj, úzkost; moje přítomnost tohle všechno zahání. A ve vašich srdcích - i ve vašem společenství – teď může být dostatek místa pro pokoj. Však se také můžete ode mne ten pozdrav naučit – a opakovat. Nejen jako výraz dobrého učednického vychování, ale jako výraz víry, že nás Vzkříšený pokojem vskutku obdarovává.

A pak se Ježíš legitimoval. *Ukázal*, zjevil *jim ruce a bok*. Oslavený Syn Boží se legitимуje stopami po kříži. Stopami po chvílích, kdy si ho brala a nakonec i vzala smrt. Chcete vidět slávu Syna? (Tak jako Mojžíš chtěl kdysi na Sinaji ukázat slávu Hospodinovy blízkosti?) Připomeňte si jeho utrpení a smrt.

Z té legitimace je jasné: to vše se zatčením a posměchem, a ranami a prolitou krví i smrtí na kříži nebyla žádná slepá ulička ani trapně ponižující epizoda, na niž se má co nejrychleji zapomenout. Ježíš se tomu nevyhýbal. Neuhnul před neslavným, ponižujícím a bolestným završením svého příběhu. A stopy toho všeho s ním zůstávají pořád. Narážíme na ně při pohledu na chléb, který lámeme, a kalich spásy, za nějž dobrořečíme, a vodu křtu, kterou vyléváme na pokřtěné. Na znamení, že i pro tebe je teď otevřeno na slavné cestě, cestě slávy Božího Království. Na cestě, kterou Ježíš prošlapal.

A pak Ježíš poslal učedníky do světa. Asi jste nepřeslechli, že *se v té chvíli učedníci začali radovat*. Radujme se, nejraději vždy společně, neboť se k nám hnul náš Pán svou milostí. A nepřestávejme se radovat, ani když zjistíme, kam ta cesta dál vede.

Protože kdo by v téhle chvíli čekal, že Vzkříšený otevře dveře do výtahu k nebesům, zmáčkne tlačítko do patra "nad mráčky" (jak si to poněkud zavádějícím způsobem představují barokní obrázky i pohádky), ten bude zklamán. Vzkříšený je sboru svých učedníků nablízku nejen tak, že přišel zamčenými dveřmi. On zároveň otevírá další dveře - dveře ven: *Jako mne poslal Otec*, jako mne poslal do světa, mezi lidi, naladěné vstřícně i nepřátelsky - *tak já teď posílám vás*. I on jim určitým způsobem předává štafetový kolík. Kolík poslání jít k lidem. Vaše místo není v téhle uzavřenosti místnosti, ani být pořád kolem mne, ale ve světě. Tam bude váš příběh pokračovat.

Ten svět, to Janově evangeliu není dvakrát přátelské místo. Tady je nečeká žádná sláva, spíš posměch nebo výhrůžky, v lepším případě pomluvy a nepochopení, ale i neúspěch a zklamání. Do takového světa je teď oslavený Kristus posílá.

Vyprávění rozhodně netvrdí, že se z učedníků mezitím stali stoprocentní věřící, agenti Božího Království, kteří se ničeho nezaleknou a vědí si rady v každé situaci. Ostatně hned za týden přijde další učedník, Tomáš, a bude tvrdit, že slávě blízkosti Vzkříšeného neuvěří, dokud na vlastní oči nespatří tu jeho legitimaci a sám si nesáhne.

Ale právě proto, že sbor učedníků je sbírka všelijakých existencí (koneckonců, tou je církev dodneška), dostávají dar Ducha svatého. Oslavený Pán se totiž neodebral oslavovat své vítězství a

neposlal učedníky do světa jak spolek bezdomovců. *Dechl*, zadul na ně a doporučil jim, ne-li přikázal: *Přijměte Ducha svatého*.

To zadutí je důležité. Je to totiž činnost stvořitelská. Takhle se vypráví, že Stvořitel vdechl duch života Adamovi. A možná ještě důležitější je, jak Duch Boží zadul v údolí suchých kostí – a vdechl život a naději rozprášeným zajatým Izraelcům. (Zas ten Ezechiel! Káže, a pak se dějí divné věci.) Tohoto ducha životodárné naděje, ducha Hospodinova, duje teď do svých učedníků Oslavený Pán.

Takhle je posílá - jako ten, kdo dodržel, co slíbil. „Zármutek máte nyní, ale opět uzřím vás, a radovati se bude srdce vaše, a radosti vaší žádný neodejme od vás,“ takhle to zaslíbil před Velikonocemi. A tato chvíle nastala, právě když je posílá do světa. Posílá je jako ten, kdo slíbil poslat Ducha Utěšitele, Ducha zastance.

Vyvádí je za zakletí samoty a uzavřenosti. Posílá je do světa, k lidem - a duje do nich tu stvořitelskou moc, co probouzí naději v člověku beznadějně zahořklém a skeptickém.

A protože jde o stvořitelskou obnovu života - a dar naděje, začíná se odpuštěním. *Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny*. Komu vyřídíte odpuštění (s tou odvahou a opovážlivostí – i nasazením, jako jsem to vyřizoval já), tomu bude odpuštěno. Tomu odpustí Otec.

Když Vzkříšený dává Ducha svatého, klade důraz na odpuštění, opuštění hříchů. Proto přijímáme z příběhů, písniček a slov Vzkříšeného obživující moc Ducha svatého. Abychom žili odpuštěním. Abychom nezapomínali, že je tu pro každého naděje, a dokázali to vyřídit. Proto nás učí modlit se – Otče, odpusť, jako i my odpouštíme.

Slavíme svatodušní svátky, a možná vám připadá, že jsme se vrátili do Velikonoc. Nevrátili. Ale ten Duch naděje a obnoveného žití k nám duje právě z Velikonoc. Od Otce, který miluje tenhle svět tím způsobem, že sem posílá Syna. Od Syna, který s nasazením života prošlapal ve světě cestu k Otci - a nás s touhle zprávou do světa posílá.
Amen

MODLITBA

Všemohoucí věčný Bože, náš svatý Otče, ty nedovolíš, abychom svou beznadějí pohřbívali tvé dílo. Sesíláš Ducha nového

žití, Ducha obnovy a naděje. O Letnicích jsi dovršil dílo vykoupení a zmocnil jsi učedníky k otevřenosti a službě v tomto světě. Skrze Ducha dáváš nový život církvi. V něm tě lidé nacházejí, v něm tě vyznávají všechny národy a jazyky. Věříme, že takto působíš i mezi námi, a děkujeme ti za to. Amen

PÍSEŇ č. 158 Samému Bohu sláva, čest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, děkujeme ti a chválíme tě, že i nás ujišťuješ svou blízkostí. Děkujeme a chválíme tě, že tu nejsme sami, vydáni na pospas všemu, co jinak tíží a zotročuje lidský život. Děkujeme, že nás povoláváš k naději a následování. – Prosíme, buď s námi i nadále, ať svatodušní poselství, které jsme nyní směli přijmout, prorůstá doprostřed všedních dní: i tam, kde o tvém díle nikdo neví či nechce vědět; i tam, kde panuje lhostejnost a otupělost; i tam, kde lidé žijí ve sváru a odcizení; i tam, kde není viditelné místo ani pro pokoj, ani pro svobodu, ani pro pravdu, ani pro milosrdenství. Ty sám nás provázej, ať i skrze náš život prozařuje do tohoto světa sláva tvého království. Amen

POSLÁNÍ

Toto prohlašuje ten Svatý a Pravý, který má klíč Davidův; když on otvírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře. Protože jsi zachoval mé slovo a vytrval, zachovám tě i já v hodině zkoušky, která přijde na celý svět a prověří obyvatele země. Přijdu brzy; drž se toho, co máš, aby tě nikdo nepřipravil o vavřín vítěze. (Zj 3,7.10-11)

POŽEHNÁNÍ

*Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost
Ducha svatého se všemi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 152 Věříme srdečně v jediného Boha (6)

ZÁZRAK V TESALONICE

VSTUPNÍ SLOVA

Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista, neboť jsme slyšeli o vaší víře v Krista Ježíše a o vaší lásce, kterou máte ke všem bratřím pro naději zakotvenou v nebesích. Víte o ní, protože i k vám přišlo slovo pravdy, evangelium; tak jako na celém světě, i mezi vámi přináší ovoce a roste od toho dne, kdy jste uslyšeli o Boží milosti a přesvědčili se, že je pravdivá. (Ko 1,3-6) Amen

PÍSEŇ č. 172 Od věků Bůh, od věků Král

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, děkujeme ti za víru, kterou jsi probudil v našich srdcích a která nás dnes znovu přivedla do shromáždění tvého lidu. Těšíme se, že uslyšíme tvé Slovo, které už mnohokrát přineslo změnu, radost a naději do našich neklidných a uspěchaných životů. Děkujeme ti za společenství bratří a sester, které tvoří lidé stejně zranitelní a chybující jako my. Přesto však můžeme jeden druhého podržet a podepřít. Děkujeme ti, že smíme žít v zemi, kde je svoboda a mír a nikdo není pronásledován pro své názory a víru. Děkujeme ti, že nám dáváš sílu a zdraví zvládat své každodenní úkoly a povinnosti, a prosíme, odpusť nám, když spolu navzájem nedovedeme žít v lásce a porozumění. V našich rodinách je zbytečné napětí. Na našich pracovištích zbytečné nepřátelství. V našem srdci příliš mnoho hněvu a zklamání. Prosíme, Pane, uzdrav nás z našich smutků i pýchy a daruj nám radost a upřímný úsměv na tváři. Amen

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO

První biblické čtení je z Prvního listu apoštola Pavla do Tesaloniky, z kapitoly 3., verše 1. až 10.:

Když jsme to již nemohli déle vydržet, rozhodli jsme se zůstat v Athénách sami a poslali jsme Timotea, našeho bratra a Božího spolupracovníka...

PÍSEŇ č. 679 Uč nás na cestě pravé

KÁZÁNÍ

Z Prvního listu apoštola Pavla do Tesaloniky je vzat i základ kázání, a to z kapitoly 1., od verše 1. do 10.:

Pavel, Silvanus a Timoteus tesalonické církvi v Bohu Otci a v Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj. Stále vzdáváme díky Bohu za vás...

Milí bratři a milé sestry! Apoštol Pavel se zdržel v Tesalonice všeho všudy tři týdny. Pak ho odtud nepřátelé vyhnali. Z dalšího města jej vyštvali také. Nakonec se apoštol dostal do Atén, odkud posílá Timotea, aby zjistil, co se v Tesalonice děje. Musel počítat s nejhorším. Bylo pravděpodobné, že jeho práce je zmařena. Pár lidí sice jeho kázáním uvěřilo, ale když přijde pronásledování, posměch či vyhrůžky – každý myslí především na své zdraví, majetek a rodinu. Apoštolova činnost byla po třech týdnech ukončena a malý sboreček zůstal bez ochrany. Tesalonika nebyla žádná vesnice, ale hlavní město Makedonie. Místní farizeové, kteří Pavla vyhnali, tu měli vlivné postavení a dostatek prostředků, jak nové myšlenky spolehlivě umlčet.

Když se však Timoteus po měsících nekonečného čekání a modliteb k Pavlovi vrátil, přinesl ty nejlepší zprávy. Pro Pavla to bylo doslova evangelium. Tesaloničtí přes všechno pronásledování stojí pevně ve víře! Apoštol povolá písaře a diktuje dopis. Z bezprostřední radosti, že semínko evangelia se uchýtilo, tak vzniká nejstarší písemný dokument o existenci křesťanské církve. Je rok 51 po Kristu, dvacet let od Kristova zmrtvýchvstání. Epištola Tesalonickým je starší než nám známá evangelia. Je to první historická zmínka o Ježíši Kristu.

Jak začít takový dopis? Nejdřív je třeba napsat obálku. Odesílatel, pak adresát a nakonec pozdrav. Ale už tady Pavel vybočí ze standardního rámce a místo obvyklého „chaire“ napíše „charis“. Místo formálního „bud'te zdraví“ – *Milost vám a pokoj*. Tím se z obyčejného

vzkazu stává bohoslužebný pozdrav. Pavel tedy píše víc než dopis. Bude to Boží slovo přenášené na dálku. Když nemůže přijít osobně, překonává vzdálenost a odloučení slovy, která svěruje papyru a černidlu. Na závěr připomíná: „Dejte dopis přečíst všem bratřím.“ Díky tomu máme před sebou autentický dokument, který ukazuje, jakými otázkami žila první generace křesťanů a co tvořilo obsah apoštolského svědectví.

Už adresa je zajímavá: *tesalonické církvi v Bohu Otci a v Pánu Ježíši Kristu*. Ti lidé tedy nejsou jen v Tesalonice, ale také v Božím srdci. Mají dvojí domov. Pozemský i nebeský. Viditelný i neviditelný. Jednou nohou chodí po zemi a druhou v nebi. Právě to dává křesťanům svobodu a nezávislost. Dokud věříme Ježíši Kristu, nikdy nás nemohou zavřít do klece. Zlí lidé, tragické události, špatná doba ani zákeřné nemoci - nic z toho nad námi nemá absolutní moc.

Hned na začátku dopisu však něco chybí. Mluví se tu o Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu, ale schází Duch svatý. Místo Trojice pouhá Dvojice. Apoštol by nepochybně propadl z dogmatiky. V následujících verších se však o Duchu svatém mluví hned dvakrát. Ale ne jako o osobě, nýbrž jako o Boží moci a radosti z víry. Jsme v samých počátcích křesťanského myšlení a zvěstování. Teologie teprve vzniká. Upřímně řečeno, dát vedle sebe na jednu rovinu Boha Otce a Ježíše Krista jako Pána – to byla tehdy pro biblickou víru dostatečně velká revoluce. Duch svatý – i když už dávno působí - si bude muset na své místo v Trojici ještě pár let počkat.

Lidská trojice by tu však byla: Pavel, Silvanus a Timoteus. Apoštol nevystupuje sám, ale v týmu. Kdo šíří evangelium, neměl by nikdy působit jako jedinec, ale ve spolupráci s druhými. Brání to nejen pýše, že člověk všechno umí a zvládne, ale i zoufalství, že všechno zkazil a prohrál.

Malý hlouček věřících v Tesalonice je nazván poněkud nadneseně církví. Přitom to muselo být jen pár jednotlivců, kteří se scházeli v jednom soukromém domě. Ale tam, kde se třeba jen dva nebo tři sejdou, aby chválili Ježíše Krista, on sám slíbil být mezi nimi. A kde je Kristus, tam je církev. Církev nevnikla jako organizace, ale jako společenství víry. U církve nezáleží na velikosti, ale na Boží přítomnosti.

Po úvodních slovech přichází veliká radost a vděčnost. Pavel – kterému se vysmáli v Athénách a který ví, jak nesnadno lidé mění své zažitě názory – *nepřestává děkovat za to, že křesťanská církev v Tesalonice žije*. Možná bychom se tou vděčností mohli nechat trochu nakazit. Často dovedeme svůj sbor a církev hlasitě kritizovat. Sotva někdo promluví nebo něco nového udělá, už víme, co je na tom špatného a zbytečného. Všichni děláme chyby. Ale za každého, kdo ze své víry něco tvoří a vydává, bychom měli být nejprve vděční. A když se nám něco nelíbí, zkusme to nejprve sami udělat lépe, a teprve pak ho kritizujme. A kdo ve sboru nedělá nic, ať raději mlčí.

Říká se, že každý kazatel má nějaké téma, ke kterému se stále vrací. Pro Pavla to byla „to tre“: *víra, láska a naděje*. Hovoří o nich hned na začátku svého prvního dopisu. Ale všimněte si, že každá z těch duchovních ctností má u sebe velmi zemitý přívlastek: činná víra, usilovná láska a trpělivá naděje. Doslova tu čteme: připomínáme si skutky vaší víry, dřinu, s kterou je spojena vaše láska i trpělivost, s kterou se nevzdáváte naděje. To znamená, že křesťanská víra, láska a naděje nejsou žádné pocity, dojmy ani proklamace. Je to vztah, který musí mít své reálné vyjádření. Víra, která není vidět ani slyšet, není žádná víra. Pavel by jistě podepsal pozdější Jakubovu větu, že „víra bez skutků je mrtvá“.

Ta se objeví, až tvrdá polemika postaví víru a skutky proti sobě. To však už budou jiné skutky, než ty, které Pavel chválí u Tesalonických. Později se Pavel skutečně bude muset zaměřit na kritiku skutků formálních a okázalých. Postaví proti sobě víru a obřízku. Víru a půst. Víru a slavení svátků. Bylo to podobné, jako kdyby dnes někdo říkal, že nemusí věřit, protože mu stačí být pokřtěn a slavit Vánoce. Takové „skutky“ však o víře nesvědčí a víru nenahradí.

Skutečná víra v Boha se projevuje jinými skutky. Je plná života. Není to pouhý cit, sympatie nebo názor, ale ani tradice nebo zvyk. Láska k Bohu a bližnímu je dřina, při které se člověk často šáhne až na dno fyzických a duševních sil. Víra neznamena pouze si něco myslet, ale něco konkrétního udělat. A naděje - to není jen poslední útěcha, ale vytrvalost, s kterou člověk vzdoruje zlému třeba desítky let.

Apoštol však chce tesalonické především povzbudit. Když slyšel, jakou statečnost a věrnost osvědčili, neváhá napsat: To, že jste

hned na začátku prošli utrpením a nedali se odradit, je *důkazem vašeho vyvolení!* Vaše víra je Boží dílem a ne jen nějakým lidským rozmarem, který časem vyprchá. Jak jinak by bylo možné, že se uprostřed tísně, útoků a pronásledování dovedete radovat. Místo abyste mi vyčítali, do jakých starostí a nesnází jsem vás přivedl, slyším, že jste šťastní. Místo abyste si jen stěžovali a nařikali, děkujete Bohu, že jste mohli poznat jeho lásku. S radostí vám proto mohu prozradit tajemství. Skutečná víra v Boha se pozná podle toho, že jí člověk nelituje, ani když mu přináší příkoří. Stejně to bylo se mnou a ostatními apoštoly. Radost z víry, která se neváže na vnější podmínky, je poznávacím znamením Ducha svatého.

Navíc *jste se stali příkladem* pro své okolí. Celé Řecko a Makedonie o vás ví. Apoštol možná trochu přehání, ale kdo ví. Příklady táhnou. Někdy stačí jedna živá věřící rodina a rozhybe celý sbor. Někde stačí jeden slušný a poctivý člověk a celý pracovní kolektiv se nad sebou zamyslí. Pavel dokonce s nadsázkou říká, že teď už snad ani nebude muset kázat, protože lidé si sami mezi sebou vykládají o tom, co se v Tesalonice stalo a stále děje.

Ale co se tam vlastně stalo a změnilo? V závěru první kapitoly je ve zkratce vyjádřena změna, která pak postupně zasáhla celý antický svět: *Obrátili jste se od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému a očekávali z nebe jeho Syna Ježíše, kterého vzkřísil z mrtvých a jenž nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu.*

Abychom pochopili podstatu této změny, musíme si uvědomit, že evangelium vstoupilo do světa, v němž měli lidé především strach. A to nejen z bohů, nýbrž ze života vůbec. Svět byl vnímán jako nevypočitatelná hra osudu, jejíž výsledek a smysl nikdo nezná. S antickými bohy bylo třeba stále smlouvat. Byli to bohové náladoví, ale sami v podstatě bezmocní a mezi sebou zápasící. Kdo si získal přízeň jednoho, musel počítat s tím, že si rozhněvá druhého. Svět podléhal zákonům osudu, proti kterému nic nezmohli nejen mocní králové, ale ani nesmrtelní bohové.

Do této nejistoty a beznaděje přichází apoštol se zvěstí o jediném Bohu, který není náladový, ale dobrý a věrný. O Bohu, který se neschovává za rozmary slepého osudu, ale který slyší a pomůže, když k němu někdo volá o pomoc. Apoštol svědčí o Bohu, který je

živý, to znamená, že tvořivě jedná a ovlivňuje náš svět a životy. O svůj vliv však nemusí s nikým zápasit a smlouvat. Má poslední slovo nad každým lidským životem a na jeho slovo je spolehnutí.

Těžko si umíme představit, jaké osvobození přinesla lidem tato víra. A dodnes přináší. I když mnohému v tomto světě ani dnes nerozumíme a řadu souvislostí stále nechápeme, jedním si jako křesťané můžeme být jisti: všechny nitky se sbíhají do jednoho bodu a do jedné ruky. Svět má jednoho Pána, jednu autoritu, jednu pravdu, jeden cíl. Svět není zmatek, náhodný shluk hmoty, věčný boj, ale ani koloběh, který se stále opakuje. Svět má díky jednomu Bohu jeden smysl a řád. Člověk se nemusí bát, že mu něco zákeřného zlomí vaz. Díky jedinému Bohu víme, kde je nahoře a kde dole. Co je pravda a lež. Co je dobro a zlo. Jinak by všechno bylo relativní, nejisté a zbytečné.

Tento Bůh nám o sobě vydal zřetelné svědectví, když na svět poslal svého Syna Ježíš Krista, který obětoval svůj život, aby nás vykoupil z hříchu a třetího dne byl vzkříšen. Je mnoho lidí, zdůrazňoval Pavel, kteří to mohou dosvědčit, protože se s ním znovu setkali. Já sám patřím mezi ně. A tento vzkříšený Ježíš již brzy přijde jako soudce všeho světa. Každý člověk před něj předstoupí a před jeho spravedlivým hněvem nás nezachrání nic jiného než víra v jeho milost a odpuštění.

Takhle naléhavě naše kázání většinou nekončí. Možná jsme až příliš klidní a sebejistí, protože s blízkým koncem světa rozhodně nepočítáme. Těch zaručených výpočtů již bylo příliš mnoho. Ale k tomu, aby člověk změnil svůj život, přece nepotřebujeme jen víru v blízký konec světa. Stejně dobře nám mohou k víře pomoci naše vlastní krize, poznání prázdnoty konzumního života, odpovědnost za děti, neuvěřitelná krása přírody, tíha nemoci, úzkost staří či váha viny. Tyto vnější okolnosti nejsou tím pravým důvodem k víře. Mohou však posloužit jako jakýsi katalyzátor, postrčení a vnější podnět ke změně, ke které se sami od sebe nedokážeme rozhoupat.

Podobné to bylo, když první křesťané počítali s blízkým příchodem Krista. Když se nedostavil, jejich víra neskončila, ale žila a žije dál. Člověk však někdy potřebuje k překonání určité bariéry vnější podnět, který mu pomůže udělat první krok. Ten první důvod pak

může klidně pominout, ale člověk už se té nové cesty drží a je za ni vděčný. Kdo uvěřil během své nemoci, bude rád věřit i jako zdravý. Kdo uvěřil Bohu tváří v tvář nebezpečí, bude věřit, i když mu už žádné nebezpečí nehrozí. Svět víry v Ježíše Krista je tak bohatý a inspirující, že většina těch, kteří do něj z jakýchkoli vnějších důvodů vstoupí, ho již nikdy neopustí. Víra jim dává takovou energii a sílu, že jsou z toho sami překvapeni. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi v našem srdci probudil víru, lásku a naději. Děkujeme ti, že se smíme podílet na tvém díle drobnými činy lásky, odvahy a trpělivosti. Pomož nám, abychom ti zůstali věrní až do konce. Amen

PÍSEŇ č. 360 My čekáme, kdy zavítáš

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, přimlouváme se za lidi, kteří pro svou víru trpí a snášejí protivenství. Mnozí z nás zažili v mládí kvůli víře posměch a odmítání – proto si dovedeme představit, jak těžké může být zachovat ti věrnost, když většina má jiný názor. Ale kdo projde touto zkouškou, pozná, že jeho víra je o to pevnější.

Přimlouváme se za lidi, kteří víru v tebe v průběhu let ztratili a dali přednost jiným věcem. Prosíme, pomoz jim, aby se včas vrátili. Dej, ať v jejich životě přijdou situace, které jim tvou lásku a pomoc připomenou a obrátí je k tobě.

Přimlouváme se za ty, kteří řeší složité životní situace – dej, aby se rozhodli správně a svých činů nelitovali.

Prosíme za naše nemocné, dej jim vůli k životu, dej jim sílu snášet bolest a všechny nesnáze a nám ukaž, jak můžeme pomoci, co říct, co udělat, zač se modlit.

Přimlouváme se za náš sbor, aby svědectví, které o tobě vydáváme, bylo poctivé a přesvědčivé. Prosíme o dar lásky a přátelství, které bychom mohli nabídnout docela cizím lidem, když tě hledají.

Nakonec prosíme, pomoz i nám osobně vyřešit naše problémy a těžkosti, do kterých jsme se dostali.

A to, co nás spojuje, vkládáme do slov společné modlitby, kterou jsi nás naučil: Otče náš ... Amen

POSLÁNÍ

Konečně, bratři a sestry, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. Čemu jste se u Ježíše Krista naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to číňte. A Bůh pokoje bude s vámi. (F 4,4-9)

POŽEHNÁNÍ

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen

PÍSEŇ č. 685 I když se rozcházíme

ZRCADLO

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodine, pamatuj na svoje slitování, na své milosrdenství, které je od věčnosti. Nepřipomínej si naše hříchy, pamatuj na nás se svým milosrdenstvím. Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu. On pokorné vede cestou práva a učí je chodit po své cestě. Všechny stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a věrnost pro ty, kteří dodržují jeho smlouvu a svědectví. (Ž 25,6-10) Amen

PÍSEŇ č. 112 Haleluja, jak blažen bývá

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, jak dobře nám je, když víme, že jsi s námi a ničeho se nemusíme bát. Jak dobře nám je, když víme, že nás slyšíš a rozumíš starostem, které prožíváme. Jak dobře nám je, když víme, že k nám promlouváš a ukazuješ nám cestu. Problém je v tom, že po ní většinou nechodíme. Stále zkoušíme jiné cesty, jiné možnosti, stále nás láká něco jiného, než jsi nám nabídl a ukázal. A tak tu stojíme s úzkostí, protože tušíme, co všechno jsme nezvládli, pokazili, nedokončili nebo promeškali.

Prosíme, Bože, měj s námi trpělivost. Nenech nás napospas našim náladám a zklamáním. Nenech nás v zajetí naší pýchy a sebejistoty. Ukaž nám znovu, kde děláme největší chyby, a pomoz nám vyřešit, s čím si nevíme rady. S důvěrou očekáváme na tvé Slovo. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Z Evangelia podle Marka z kapitoly 7. poslyšte verše 1. až 23.:

*Shromáždili se k němu farizeové a někteří ze zákoníků, kteří
přišli z Jeruzaléma. Uviděli některé z jeho učedníků...*

PÍSEŇ č. 379 Stvoř srdce čisté, Bože, mi

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Lukáše, kde v 11. kapitole, ve verších 37. až 53. čteme:

*Když domluvil, pozval ho k jídlu jeden farizeus. Ježíš k němu
vešel a posadil se ke stolu. Farizeus se podivil...*

Milí bratři a milé sestry! Náš dnešní text je silně polemický a útočný. Ano, dokonce urážející, jak vytkl Ježíšovi jeden ze zákoníků. Podobné dobově podmíněné biblické oddíly se nám dnes mohou jevit jako dávná historie, která nám již nemá co říci. Byly však doby, kdy byly tyto texty zneužívány k útokům proti Židům a křesťané v nich viděli potvrzení své nadřazenosti. Otázka proto zní, na koho tato Ježíšova slova míří dnes? Je jejich obsah vyčerpán tím, že farizeové a zákoníci již neexistují? Smíme je číst jako trvalé odsouzení židovského náboženství? Nebo se máme se ptát, která církve se dnes chová podobně?

Možná nás leccos napadá, možná vidíme podobné jednání u řady lidí kolem nás, ale buďme opatrní. Ježíšova slova nám nikdy nesmí sloužit jako klacek proti druhým. Je to zrcadlo, do kterého se máme podívat především my sami. Je to kritika do vlastních řad. Místo abychom hledali, koho bychom mohli těmi slovy odsoudit, raději se ptejme, do jaké míry se Ježíšova kritická slova vztahují na nás.

Nejde tu totiž o polemické střetnutí dvou znesvářených táborů, které na sebe pokřikují ze svých zákopů. Ježíš nepovažuje farizee a zákoníky za své nepřátele, jinak by s nimi nešel na večeři. Je to rozhovor v rámci jedné rodiny a církve. Je to diskuse – i když značně vzrušená, při níž spolu mluví lidé, kterým na sobě ještě záleží. Cílem není druhého zesměšnit, urazit nebo odsoudit, ale snaha dobrat se pravdy.

Podívejme se tedy pomocí těchto Ježíšových slov sami na sebe. Připusťme si, že i nejlepší snaha se někdy může míjet výsledkem. Co tu Ježíš vytýká zákoníkům a farizeům, to se v jisté míře může stát v každé církvi a každému věřícímu.

Vy farizeové očišťujete číše a misky zvenčí, ale vaše nitro je plné hrabivosti a špatnosti. Pošetilci! Což ten, který stvořil zevnějšek, nestvořil také to, co je uvnitř? Rozdějte chudým, co je v mísách, a hle, všechno vám bude čisté.

První téma se týká snahy oddělit všední část života od té, který by měla být čistá a svatá. Lidé dobře věděli, že v každodenním životě – dnes bychom třeba řekli v pracovním procesu – se jen velmi těžko dokážeme ubránit hříchu, ať už jde o malou lež, polopravdu, drobný podvod nebo tvrdost. Člověk nedokáže být stále ve střehu, zda neporušuje nějaké přikázání. Ale právě proto, že to nedokáže, měl by se alespoň někdy zastavit, očistit, nadechnout a vzpomenout si na Pána Boha. Od dávných dob takovou svatou chvílí uprostřed dne bylo společné jídlo. V Ježíšově době si věřící lidé před jídlem omyli ruce až k zápěstí - ale ne proto, že by měli ruce špinavé, ale aby si tím připomněli svůj každodenní hřích a symbolicky se od něho očistili. Společné jídlo pro ně bylo něco jako bohoslužby. Ale Ježíš si ruce neumyl! Kdybychom to chtěli promítnout do dnešní doby, je to něco podobného, jako kdyby se před jídlem nepomodlil. To, co pro ostatní fungovalo jako minimum, kterým dávali najevo svou víru, Ježíš považoval za zbytečné, ano přímo škodlivé. Ale proč? Protože všechny zbožné zvyky nás svádějí k formálnosti a povrchnosti. Když to člověk udělá poprvé, je to krásné. Když to dělá podesáté, už o tom nepřemýšlí, a když to dělá po sté, už ani neví, co dělá. Ježíš navrhuje jiný způsob očistění, než je mytí rukou a naučená modlitba. Než zasednete k jídlu, raději se o jídlo s někým rozdělte. Když pozvete na oběd osamělého člověka - na vaši hostině bude přítomen Bůh. Když si před jídlem odpustíte - bude celý váš dům čistý. Problém tedy není v tom, že svět kolem nás je hříšný, ale v tom, že naše vlastní srdce je sobecké a uzavřené. Raději budeme plnit ty nejsložitější náboženské předpisy, než abychom si navzájem vyšli vstříc. A nám nezbyvá než mlčky

přikývnout, že tak to s námi skutečně často je. Pán Ježíš opět trefil hřebíček přímo na hlavičku.

Běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet.

Druhé téma se týká placení desátků. Mojžíšův zákon taxativně stanovil, z kterých plodin se mají odvádět. Mezitím se ovšem začala pěstovat řada plodin, na které se předpis nevztahoval. Ale farizeové byli důslední. Když desátky, tak ze všeho! Než aby se člověk dopustil hříchu, ať raději zaplatí něco navíc. Naše vybírání saláru a kostelní sbírky jsou ve srovnání s tím daleko volnější. Každý dává, kolik může a chce. Někdo dává skutečně desetinu svých příjmů a někdo nedává skoro nic. Ale Ježíš odvádí naši pozornost od toho, kolik se vybralo, a ptá se, jak byly tyto prostředky využity. Odvádět desátky z kedluben je sice hezké, ale důležitější je spravedlnost a láska. Jinými slovy: odevzdáním darů naše odpovědnost nekončí. Smyslem desátků není oběť Bohu, ale pomoc bližnímu. Z desátků žili v Izraeli chudí, vdovy a sirotci. Desátky byly určeny na vzájemnou solidaritu. Takže dávejme do sbírky, plat' me salár, ale tím to pro nás nekončí. Je třeba se ptát, zda tyto prostředky neslouží pouze nám samotným. To, že nějaká organizace vybírá mezi svými členy příspěvky na svou činnost, není žádná oběť ani zvláštnost. Teprve když z těchto prostředků dokážeme pomáhat druhým, stáváme se církví a Ježíšovými učedníky.

Běda vám farizeům! S oblibou sedáte na předních místech v synagógách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví. Běda vám! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich.

Třetí kritika se týká lidské touhy po obdivu a slávě. Potíž je v tom, že čím víc nás druzí uznávají, tím víc si pak troufáme. Čím větší sláva, tím větší bývá pokušení, že si můžeme také více dovolit a všechno nám projde. Zapomenuté hroby, po kterých lidé nevědomky chodí, zde naznačují skrytou nečistotu. Čím je člověk slavnější, tím víc toho často musí skrývat pod povrchem. Lidově řečeno - čím se cítíme být důležitější, tím býváme drzejší. Zvyšující se věk, společenské

postavení a uznání nás svádí myslet si, že nám nějaký ten prohřešek snadno projde. Proto je lépe nedrat se moc dopředu - před lidmi i před Bohem. Neboť kdo je velký v očích lidských, ztrácí často soudnost.

Farizeové, o nichž byla dosud řeč, představovali široké názorové hnutí uvnitř židovství, k němuž se hlásili především obyčejní lidé: řemeslníci, obchodníci a rolníci. Snažili se žít důsledně podle Božího zákona a Ježíš měl k mnohým z nich velice blízko. Vedl s nimi rozhovory, v kterých ukazoval na jejich přednosti i omyly. Mnohým farizeům však byl trnem v oku, neboť v něm a jeho stoupencích viděli své největší konkurenty.

V druhé části našeho textu se Ježíš obrací k zákoníkům. Zákoníci byli teologičtí odborníci, dnes bychom asi řekli právníci, kteří vykládali Mojžíšův zákon; ten tehdy v Palestině fungoval jako zákon občanský. Bez jejich dobrozdání by byli lidé bezradní, protože by nevěděli, jak se mají chovat, aby neporušili nějaké nařízení a nedopustili se hříchu. Zásada zákoníků byla přitom jednoduchá. Raději budme přísnější, než abychom byli hříšnější. Kolem zákona byl proto sestaven pomyslný plot, který byl ještě rozšířen o široké hraniční pásmo. Zákoníci tedy vědomě přidávali k Mojžíšovu zákonu další omezení, aby měli jistotu, že lidi ochrání od hříchu. Tuto snahu však Ježíš odmítá, neboť svádí k představě, že Bůh nám stále jen něco zakazuje a vyvolává v lidech strach místo vděčnosti a radosti. Zde máme tři příklady této zbytečné přísnosti.

I vám zákoníkům běda! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem.

Ježíšovi vadí, že zákoníci zakazují a soudí lidi za něco, s čím oni sami nemají problém. Kdybychom to převedli do dnešní doby, je příznačné, jak snadno a rádi se třeba nekuřáci pohoršují nad kuřáky, abstinenci nad těmi, kteří se občas napijí, nebo jak se lidé, kteří žijí ve šťastném manželství, dívají skrz prsty na ty, kteří se rozvedli. Tím nechci propagovat ani kouření, ani alkoholismus ani rozvody.

Ale jsou lidé, kteří mají slabší vůli, anebo prostě mají smůlu a život se jim nepodařil. Ale to přece není důvod k tomu, abych se nad ně povyšoval a holedbal se tím, že jsem lepší než oni, protože

nekouřím, nepiji a nikdy bych se nerozvedl. Jsou totiž slabosti, na které se snadno ukazuje prstem, a jiné, které se naopak všeobecně tolerují. Ale podstata je stejná. Někomu třeba nedělá problém nekouřit, ale má jinou slabost; třeba neodolá určitému jídlu. Někteří milují rychlou jízdu autem. Kdo z nás o sobě může říci, že si ničím neničí zdraví a že svým jednáním nikomu neublíží? Teprve člověk, který na vlastní kůži prožil vlastní selhání a slabost, ale i Boží odpuštění, může druhým radit, čeho se mají zbavit, co je skutečný hřích a z čeho si naopak dělají zbytečné starosti. Bůh nás chce z hříchů vysvobodit a ne nám přidávat povinnosti. Někdy cedíme komára a přitom polykáme velbloudy. Hledáme hříchy, kde nejsou, a nevidíme sobectví a pýchu, která z nás přímo číší.

Běda vám! Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové. Tak dosvědčujete a potvrzujete činy svých otců: oni proroky zabíjeli, vy jim budujete pomníky.

Pátá kritika se týká pomníků, které se tehdy začaly stavět někdejší prorokům, z nichž mnozí zaplatili za svá slova životem. Co je na tom však špatného, když někdo někomu staví pomník? Pouze to, že se tím naše úcta často vyčerpává a nikdo si již nedává práci s tím, aby se ptal, oč těmto lidem ve skutečnosti šlo. Oceňovat mrtvé je snazší než naslouchat živým. Zatímco zákoníci stavěli pomníky dávným prorokům, nebrali vážně hlas proroka Ježíše, kterého měli před sebou. Kolik se u nás postavilo pomníků Husovi, Komenskému a Masarykovi, ale kolik z nás si bere jejich slova skutečně k srdci? Kolik chrámů, křížů a věží bylo postaveno či opraveno k oslavě Ježíše Krista! Ale jak málo je těch, kteří jdou úzkou cestou učedníků a nedají se svést na širokou cestu lidového křesťanství, které tolik miluje plné kostely, plamenné řeči a slavnou historii, ale svědomí má přitom velmi pružné.

Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili.

Šestá kritika jde na samou dřeň. Upozorňuje nás, že někdy člověk způsobí pravý opak toho, oč usiluje. Teologům, farářům, evangelizačním pracovníkům, učitelům i rodičům - to znamená nám

všem - se snadno může stát, že se nadchneme pro jednu cestu, ideu a způsob života a vše ostatní šmahem odmítneme. Jde- li o teologii, někdo trvá na obrácení, jiný na druhém křtu, další na mluvení v jazyku, jiný na řádném svěcení a liturgii, další na doslovném výkladu bible, jiný zase na jejím symbolickém významu. Je mnoho teologů a církví, které o sobě tvrdí, že pouze ony zaručují správnou cestu ke spáse. V tom se však podobají zákoníkům Ježíšovy doby, kteří si také činili nárok na pravdu a přitom jí bývali na hony vzdáleni. To, co nám sluší, je především pokora. Naše poznání je částečné. Naše víra je vždycky neúplná a naše slova a definice jsou pouhá podobenství, která nikdy nevystihnou celou pravdu. Nikdo z nás nemá patent na život ani na spásu. Žádná kultura není lepší, žádná tradice a názor není jediný správný. Všichni si máme navzájem co říci. Rodiče a děti, mužové i ženy, učitelé a žáci, vedoucí a jejich podřízení, křesťané i Židé, bílí i barevní, Evropané i Arabové, katolíci a evangelíci. Dnes víme, že již nejde o to, kdo z nás má pravdu, ale o to, abychom si dovedli navzájem naslouchat, vžít se do postavení druhého, pokusit se mu porozumět.

A pokud věříme, že právě nám byl svěřen klíč a cesta k Bohu v osobě Ježíše Krista, myslíme s úzkostí na to, abychom někomu tuto cestu nezavřeli svou nesnášenlivostí, sebevědomím nebo uzavřeností. Mít klíče je velká výsada a odpovědnost - až se z toho tají dech. Dokud se nám bude tajit, bude to dobře. Když si však na svou výsadu a odpovědnost zvykneme, běda nám. Amen

MODLITBA

Pane Ježíš Kriste, ty vidíš všechno, i to, co je skryté a k čemu se nechceme znát. Naše sebespokojenost se pod tíhou tvého Slova hroutí, ale ty nás nechceš odsoudit, ty nás chceš osvobodit. Osvobodit ode všeho, čím kazíme život sobě a svým blízkým. Pomoz nám, prosíme, zbavit se alespoň části chyb, které jsi dnes odhalil v našem srdci. Amen

PÍSEŇ č. 477 Snažujme se ve všem právě

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, přimlouváme se za naše blízké, kterým neumíme pomoci. Myslíme především na nemocné. Prosíme, dej jim sílu překonávat a snášet bolesti a tělesné nesnáze. Nauč nás trpělivosti s těmi, o které pečujeme. Dej nám vhodná slova, kterými bychom jim dovedli udělali radost.

Přimlouváme se za ty, s kterými žijeme pod jednou střechou. Dej, ať spolu dovedeme vycházet s láskou a ohleduplností. Dej, ať jsme k sobě upřímní a pravdiví. Dej, ať se dovedeme navzájem podepřít, udělat jeden druhému radost a nevnučovat si své názory.

Přimlouváme se za ty, s kterými se setkáváme v práci. Dej ať i v tomto často tvrdém a nemilosrdném prostředí dovedeme být spravedliví, poctiví a ohleduplní.

Přimlouváme se za církve a naše sbory. Sešli svého svatého Ducha, abychom dovedli lidi oslovit, zaujmout a přivést je až k tobě.

Přimlouváme se také za všechny, kteří jsou na cestách a na dovolené. Prosíme ochraňuj je před vším nebezpečím. Dej, ať si během těchto dnů odpočinou a načerpají nové síly.

Prosíme, ať se i ve světě a politice pohnou věci správným směrem a lidé se přestanou bát budoucnosti.

A to, co nás spojuje a v čem očekáváme na tvou pomoc, to vše nyní vkládáme do modlitby, kterou nás naučil tvůj syn Ježíš Kristus:
Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Byli jste povoláni ke svobodě. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Jestliže však jeden druhého koušete a požíráte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili.

Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit. Nehledejme prázdnou slávu, nebuďme jeden k druhému vyzývaví, nezávidíme jeden druhému. Upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy, kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehł pokušení. Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův. Myslíte-li si někdo, že je něco, a přitom není nic, klame sám sebe. Každý ať zkoumá své vlastní jednání; pak bude mít čím se chlubit, bude-li hledět jen na sebe a nebude se porovnávat s druhými. Každý bude odpovídat sám za sebe. (Ga 5,13-15.25-26; 6,1-5)

POŽEHNÁNÍ

Ať nám Hospodin žehná a chrání nás, ať Hospodin rozjasní nad námi svou tvář a je nám milostiv, ať k nám Hospodin obrátí svou tvář a obdaří nás pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 633 Před trůnem, kam modlitba má pozvedá se

DEJ NÁM VÍCE VÍRY!

VSTUPNÍ SLOVA

Všechny své starosti vložte na Pána, neboť mu na vás záleží.
(1Pt 5,7) Amen

PÍSEŇ č. 66 Nuž pojďte a Bohu plesejte (1-3)

MODLITBA

Náš nebeský Otče, ty chceš, abychom si nedělali starosti o svůj život, ale hleděli k tobě. Pomoz nám, abychom své starosti vložili na tebe a spolehli se na tvou péči.

Ty jsi dárce všeho dobrého, ochráncem všech, kdo v tebe doufají. Prosíme tě, pomoz nám ve svém milosrdenství, ať umíme užívat pozemské věci tak, abychom neztratili ty nebeské.

Prosíme tě, opatruj ve zkouškách této doby i svou církev, aby ti zůstala věrná ve svém zvěstování i vše všem ostatním jednání; zbav nás starosti o naši pozemskou budoucnost a posilni svůj lid svým Slovem.

Vyslyš nás pro Pána Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a Duchem svatým žije a vládne od věků na věky. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Jako první čtení z Písma svatého poslyšte slova Pána Ježíše Krista, jak je zapsal evangelista Matouš v 6. kapitole, od verše 25. do 34.:

Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe...

PÍSEŇ č. 554 Kdo Bohu ve všem oddává se

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova Písma svatého, zapsaná v Evangeliu podle Lukáše, v kapitole 17., ve verších 5. a 6.:

Apoštolové řekli Pánu: „Dej nám více víry!“ Pán jim řekl: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ‘Vyrvi se i s kořeny a přesad’ se do moře’, a ona by vás poslechl.,,

Prosba Ježíšových učedníků „Dej nám více víry“ je nám blízká. Naše víra se musí každý den znovu osvědčit. Kolem nás se denně děje dost všelijakého zla, které zastrašuje i svádí, dost na to, abychom ztratili víru. Osobně i v církvích prožíváme nejrůznější krize věrnosti. Také se nám naše víra často zdá neplodná: Proč jen tak málo bereme vážně to, co jsme slyšeli tisíckrát z kazatelny? Proč nedodržujeme to, co jsme slibovali a co jsme si předsevzali? A není dokladem ubývajících víry i pokles angažovanosti v našich církvích? Podmínky dnešní doby jsou složité, často chybí i vnitřní síla, abychom vše zvládli. Jsme unaveni. Máme pocit, že na mnoho věcí nestačíme – nejen fyzicky, i duševně. Trochu víc sebevědomí, trochu více víry – to by se nám hodilo. Ano, jak krásně by to v církvi vypadalo, kdybychom měli jen trochu větší víru! Byli bychom výkonnější a efektivnější, a jako křesťané bychom byli ve společnosti i mnohem přesvědčivější.

Více víry - to ano! Ale odkud ji vzít? Mohu třeba čerpat víru zde, v bohoslužbách? Můžeme se ve sboru navzájem podporovat ve víře? Někteří římskokatoličtí křesťané čekají posílení své víry z přímluv světců. Leckterý evangelický křesťan čeká posílení víry od farářů. Kdo nám dá víc víry? Ještě že jsou lidé, kteří na cestě víry šli před námi. V dějinách církve stejně jako v našem nejbližším okolí. Takoví bratři a sestry jsou pro nás jistě oporou. A máme ovšem Bibli, které se můžeme a máme držet. Máme svědectví Ježíšových apoštolů, kteří nám vždy znovu připomínají radostnou zvěst, že náš Pán žije. Ale to všechno může být pouhá teorie.

V přečtených verších se dozvídáme, že i sami apoštolové si myslí, že jejich víra nepostačí. Žádají Ježíše: Posilni naši víru. Ano, apoštolové, kteří Pána viděli na vlastní oči a slyšeli ho na vlastní uši.

Tedy ti, od kterých bychom čekali příkladnou víru. A právě ti, kteří přece mají posilovat víru ostatních, pocítují slabost své víry a nejednou selhávají. Když tedy ani apoštolové nemají dost víry, kdo potom? - Ne, nejsou tu, neexistují žádní hrdinové, kteří se nikdy nebojí, kteří jsou si vždycky ve víře jisti a kteří by třeba mohli mít nějaký přebytek víry i pro nás. Žádná nadbytečná víra světců, žádná neposkvrněná víra matky Boží, kterou by nám zprostředkovala církev.

Ale možná právě tak je to pro nás lepší. Právě v tom nám mohou být apoštolové příkladem: Neměli to jednodušší, byli vydáni pokušením světa stejně jako my. Ale vědí, co a jak učinit právě ve chvíli, kdy si bytostně uvědomují svoji slabost. Obracejí se na Ježíše a prosí: Posilni naši víru!

Ježíšova odpověď zní skoro jako výčitka: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: 'Vyrvi se i s kořeny a přesad' se do moře', a ona by vás poslechla.“

Za prvé říká Ježíš: Nezáleží na velikosti. Přeloženo do naší české tradice: „Na množství (nebo na velikost) nehleďte!“ Existují některé druhy hořčice, které mají skoro mikroskopicky malá semínka. I kdyby vaše víra byla jen tak nepatrná jako hořčičné zrnko, nebyla by příliš malá. Protože i z mrňavého semínka vyroste vysoký strom. Jakkoli malinké to zrníčko je, má v sobě ohromné možnosti. Ježíš tedy tvrdí: Nepotřebujete víc víry! Nepotřebujete jí „víc“. Záleží na tom, co se z ní vyvine. Právě na tom se víra poznává.

Jaká víra? Ta, která je vyjádřena třeba v apoštolském vyznání nebo v našich církevních konfesích? Nebo ta, která je ve věroučných dokumentech jiných církví? Nebo v ekumenických prohlášeních? Ježíš tu víru nijak dogmaticky nevymezuje, ale mluví o víře prostě jako o vztahu k Bohu.

Víra prvotně neznamena být přesvědčen o existenci Boha, ale mít k Bohu vztah. Důvěrný vztah. A z takového vztahu se mohou vyvíjet velké věci. Stejně jako důvěra k druhému člověku není totéž jako pouze vědět, že ten člověk existuje. Pro spolužití mezi lidmi to platí stejně jako pro život s Bohem. Ježíš šel k lidem, aby jim řekl: Můžete Bohu důvěřovat. Víra není slepá oddanost osudu, nýbrž důvěra k někomu, koho známe.

Jak vzniká a roste důvěra? Jedině tak, že to zkusím. Jestli nějakému člověku mohu věřit, jestli je na něj opravdu spoleh, to zjistím až tehdy, když to s ním zkusím. Důvěra musí projít zkouškami. A to je také jediný způsob, jak může důvěra růst. Podobně i víra se osvědčí právě tam, kde se tváří v tvář všelijakým „pře-mocným“ skutečnostem máme spoléhat na Boha. Víra se může osvědčit, jen když něco riskuji. Důvěra může růst, jen když na ni spoléhám. A tak i z víry, která je jako mrňavé zrníčko, může vyrůst víra veliká.

To druhé, co nám chce Ježíš svým podobenstvím říci, je toto: Nezáleží na vaší síle, na tom, co vy dokážete, ale na tom, co dokáže Bůh. - Říká se, že křesťanům dnes chybí sebejistota, sebevědomí. Víra však neznamena mít sebevědomí, věřit sobě, nýbrž věřit Bohu. Od Ježíše slyšíme, že se nemusíme a nemáme spoléhat na sebe. Když spoléháte na Boha, pak bude jednat on, ne vy. Proto učí obracet se k Bohu a jeho prosit "Dej nám více víry!". Ale jak lze posílit důvěru k Bohu, dokud je naše důvěra je zaměřená ne na Boha, ale na vlastní sílu?

Ježíš to vyjádří až dramaticky: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: 'Vyrvi se i s kořeny a přesad' se do moře', a ona by vás poslechla.“ Těmito slovy, tímto obrazem nás vede k tomu, abychom něco od Boha čekali. Když věříme, pak nespolečáme jen na to, co dokáží lidé, ale počítáme s tím, co dokáže Bůh. Jen skrze víru, pouze skrze víru můžeme mít podíl na Božích možnostech. Když tuto víru máme, pak to dokážeme, přesně řečeno – pak to dokáže on s námi. Proto nám dává víru, aby se jeho možnosti staly i našimi možnostmi.

O tom, co pro Pána Boha je nebo není možné, nerozhoduje velikost lidské víry. I v nejmenší víře jsou ještě obsaženy všechny Boží možnosti – právě tak jako v semínku. Největší Boží „možností“ je to, že nám může odpustit naše hříchy. To je ta moruše, kterou je potřeba „vyrvat i s kořeny a přesadit do moře“. Bůh může starou vinu, která má hluboké kořeny v našem životě, odstranit. I to zdánlivě nevyhubitelné zlo. Hřích prostě vyhodí a utopí v moři.

Za svou únavu a malou víru se tedy nemusíme stydět. Únava a rezignace je součástí dějin církve a víry. Prosbu apoštolů „Pane, dej nám více víry!“ slyšíme v dějinách více než jednou. Místo ostychu

přiznat si malou víru se raději připojme k této jejich prosbě. – Ježíš nás ujišťuje: Nemusíte rezignovat! Nemáme důvod kapitulovat před poměry ve světě ani před problémy v křesťanstvu, v církvi nebo ve sboru. V rozhovoru s Ježíšem, tedy v modlitbě, se nám od Boha dostává posílení a povzbuzení. Naše důvěra k němu může růst a naše víra zrát. (Tak jako dobré víno.)

Až do posledního dne ještě nevidíme, ale jen věříme. Až v království Božím bude vše úplně jasné a průhledné jako jantar. Řečeno slovy apoštola Pavla: Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však užijeme tváří v tvář. (1K 13,12) Ale už teď i ta naše nedokonalá víra může v sobě mít dobrou chuť Božího království.

Plodná a rostoucí víra je právě ta, která ví, že je malá, a proto úplně spoléhá na Boha. Nemáme důvod takovou malou vírou pohrdat a odmítnout ji, nebo vyměnit za nějakou zdánlivě velkou jistotu. Nestydíme se za ni, hlasme se k ní a berme ji vážně ve všech těžkostech! Víra, pokušení i zkoušky patří k sobě. Neboť právě v tom je tajemství víry, která je jako hořčičné zrnko: že od Boha očekáváme víc, než kolik si slibujeme od sebe a co můžeme dosáhnout vlastními nebo společnými snahami.

Víra je malinké semínko s velkou budoucností. Jelikož však počítá s Boží vládou, má taková víra naprostou převahu nad světem.

Pak ani nebudeme potřebovat stále nová potvrzení nebo nové důkazy víry, ale už teď, dnes a zde můžeme žít z té víry, kterou máme. Pak i z nejmenšího semínka vyrostou netušené možnosti pro nás i jiné. Nechtějme od Pána, aby nám dal konečnou jistotu, ale prosme ho, aby nám dal víc této blahodárné malé víry.

MODLITBA

Ano, Pane, dej nám více víry. Amen

PÍSEŇ č. 193 Svěř celý život Pánu (1-4)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Nebeský Otče, skrze Ježíše Krista jsi nás pozval k životu ve víře. Uvědomujeme si, jak jsme se svou vírou stále na začátku. Snadno se necháme zastrašovat a ovládat rezignací. Nejsme vůbec imunní vůči pochybnostem. Posiluj naši víru, abychom nekapitulovali před poměry ve světě ani před problémy v našem okolí. Dej, abychom se - ať si připadáme slabí nebo silní - nespolehnali na svou vlastní sílu nebo sebevědomí, ale na pomoc, kterou přijímáme od tebe.

Dej nám odvalu se hlásit k své zrnkové víře. A buď u těch, kteří touží po větší jistotě - aby už nemuseli žádat stále nová potvrzení tvé lásky, ale aby z té víry, kterou jim dáváš, začali žít.

Prosíme tě za tvou církev, aby byla ve svých slovech a činech důvěryhodná. Dej, aby dokázala lidem otevřít dveře a provázet je na cestě víry. Udělej z ní místo, kde se mohou všichni navzájem svěřit se svými problémy a spolu se dělit o to, co jim dáváš.

Myslíme na ty, kdo nesou odpovědnost v našem sboru i v církvi: Vysvobod' je od strachu a starostí. Pomož jim ve službě a ve svědectví církve objevovat zvláštní možnosti, které máš jen ty. Nauč nás všímát si těch semenek víry, ze kterých mohou vyrůst netušené velké věci. Požehnej všem křesťanům, kteří se snaží předávat svou víru. Mladým pomoz ve víře dospívat. Vzdáleným členům ukaž novou cestu do společenství.

Prosíme za ty, kdo tě teď nejvíc potřebují: za unavené a zklamané bratry a sestry, za nemocné, za umírající a jejich rodiny. Prosíme tě za všechny lidi. Za ty, se kterými se denně setkáváme, i za ty, kteří žijí v jiných světadílech.

Povzbuzuj všechny, kdo činí rozhodnutí ve vládách a v ekonomii, aby prosazovali to, co je spravedlivé a co umožňuje důstojný život každého člověka. Buď zastáncem těch, kteří jsou utiskováni a stávají se obětmi násilí. Posiluj ty, kdo upřímně hledají řešení konfliktů.

A prosíme tě, aby semínka tvého království našla úrodnou
půdu mezi všemi národy.

Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

*'Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost'.
Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v
ustanovený čas. Všechnu 'svou starost vložte na něj', neboť mu
na vás záleží. Buďte střízliví! Buďte bdělí! Váš protivník,
d'ábel, obchází jako 'lev řvoucí' a hledá, koho by pohltil.
Vzepřete se mu, zakotveni ve víře, a pamatujte, že vaši bratři
všude ve světě procházejí tímž utrpením jako vy. A Bůh veškeré
milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po
krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný
základ. Jemu náleží panství na věky věků! (1Pt 5,5c-11)*

POŽEHNÁNÍ

*Požehnej vám Hospodin a ostříhej vás. Osvět' Hospodin tvář
svou nad vámi a buď vám milostiv. Obrat' Hospodin tvář svou
k vám a dej vám pokoj.*

Amen

PÍSEŇ č. 189 Hrad přepevný jest Pán Bůh náš

KDO BY SOUDIL KAINA?

VSTUPNÍ SLOVA

*Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši.
Jak dobré je vzdávat Hospodinu chválu, tvému jménu,
Nejvyšší, pět žalmy, hlásat zrána tvoje milosrdenství a v noci
tvou věrnost. (Ž 92,2-3)*

Amen

PÍSEŇ č. 122 Vstříc zpěv mi zazněl jásavý

MODLITBA

Svatý Bože, náš milosrdný Otče, radujeme se z toho, že se můžeme shromažďovat před tebou na tomto místě. Nedopouštěj, abychom si přestali uvědomovat, jak veliká je to výsada, hlásit se k tvému lidu a prožívat tyto mimořádné chvíle. Uvědomujeme si nebezpečí, že nám vztah k tobě zevšední. A právě proto tě prosíme, ať nám tato shromáždění nepřestávají být vzácnou příležitostí utužit svazky s tebou i s bratry a sestrami z tohoto společenství. Vycházej nám laskavě vstříc, oslovuj nás a připomínej nám vše, co je důležité pro každodenní život i pro pouť k životu věčnému. Zvláště pak nám pomáhej, aby byl mezi námi skutečně slaven tvůj Syn a Pán církve Ježíš Kristus.

Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Ze žalmu 73. poslyšme verš 1. až 5. a 12. až 17.:

Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce! Avšak moje nohy...

PÍSEŇ č. 641 Svatý, svatý, svatý, všemohoucí

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova, která najdeme v První knize Mojžíšově, 4. kapitole, od verše 3. do poloviny verše 7.:

Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodů země. Také Ábel...

MODLITBA

Kdo byl Kain, dobře víme. Kain byl první v Bibli zmíněný vrah. Zabil vlastního bratra Ábela, poněvadž usoudil, že Bůh dává Ábelovi přednost. Kdybychom někoho nařkli, že je žárlivý a závistivý jako Kain, těžce bychom ho urazili. A přece mezi tímto mužem a sebou najdeme nápadné podobnosti. Dalo by se jich objevit dost, ale my si podtrhneme jen tři:

1. Kain je ukázkou člověka, který srovnává vlastní život s životem druhých lidí a objevuje domnělou nespravedlnost. Zdá se mu, že se jiným lidem neprávem daří lépe než jemu. V dnešní době, kdy vznikají po materiální stránce obrovské nepoměry mezi zámožnými a nezámožnými, také nejednoho z nás možná provokuje: Jak je to možné, že někdo přijde jen tak – někdy i všelijakými neprůhlednými a nepoctivými machinacemi – k takovým penězům, zatím co já za svou práci dostávám jen zlomek toho, co on? Kain podle Bible prý zesinal vztekem. Však i dnes jsou lidé, kteří se dovedou pořádně naštvat, když takto srovnávají. I od žalmisty jsme v úvodním čtení slyšeli: *Ano, to jsou svévolníci: bez starostí kupí jmění...* (Ž 73,12). Podobné úvahy čteme i v biblické knize Jób (21).

Ale nejde jen o hmotnou stránku života. Stejně tak se nám může usadit v mysli nespokojenost jiného rázu: Jak to, že tamten nebo tamta je středem pozornosti, zatímco já jsem přehlížen a mou snahu a poctivé

úsilí nikdo neocení? Také na to poukázal žalmista, když mluvil o vnějšně úspěšných lidech: *A lid se za nimi hrne* (Ž 73,10).

Zakyslost se však může týkat i oblasti nejintimnější: Jak to, že onen člověk jen kvete, zatímco já se ploužím o holi a vysedávám hodiny v čekárně u doktora? Jak to, že přítelkyně má tak pěkné manželství a hodné děti? Kde je spravedlnost? Na příkladu Kaina a Ábela vidíme, že takové i další nedobré pocity mohou ovládat dokonce i sourozence, z nichž jeden se cítí rodiči, životem a snad i Bohem odtržený: Bratr má všechno a já nic, ačkoli se také snažím. To mistrně vystihuje slavný román Američana Johna Steinbecka „Na východ od ráje“, což je vlastně novodobé přetlumočení příběhu o Kainu a Ábelovi.

2. Kain je však naším předobrazem (archetypem) také v něčem jiném: nebyl schopen přijmout fakt, že Bůh k nám nemá žádné povinnosti a závazky a může dělat, co chce. V Bibli je tato skutečnost vyjádřena na několika místech přirovnáním všemohoucího Boha k hrnčíři: *Člověče, co vlastně jsi? Řekne snad výtvar svému tvůrci: Proč si mě udělal takto? Nemá snad hrnčíř hlínu ve své moci, aby z téže hroudě udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním?* (Ř 9,21) Bůh měl plné právo dát před Kainem přednost Ábelovi, před starším Ezauem mladšímu Jákobovi, před starými a slavnými národy drobnému izraelskému lidu. Měl právo vybrat si nepřítele církve Saula Pavla, aby z něho učinil šířitele evangelia: *On je má nádoba vyvolená* (Sk 9,15).

Podle našich představ o spravedlnosti by se však mělo mezi lidmi rozlišovat a přihlížet ke způsobu jejich života. Neradi bychom byli házeni do jednoho pytle s kdekým. Leckdy se dokonce podobáme dělníkům na vinici z Ježíšova podobenství, kteří reptali na pána vinice, že dost nerozlišuje a neodměňuje spravedlivě podle zásluh. On jim však odpovídá: *Nemohu si se svým majetkem dělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?* (Mt 20,15) My sice nechceme před Bohem zdůrazňovat své zásluhy a ctnosti, ale co naše víra? Nemůžeme z ní vyvozovat určitý nárok? I epištola Židům se snaží zdůraznit, že *Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší obět' než Kain* (Žd 1,4). Avšak pozor! Také Kain měl přece víru! Když Ábel obětoval Bohu podle starých zvyklostí první jehňata ze stáda, také Kain obětoval prvotiny z úrody. O Kainově víře svědčí i to, že když se dopustil zločinu, cítil se

Bohem obviněn. Měl tedy víru, ale nedokázal uznat Boží právo na svobodné, svrchované rozhodování. Však ani my nejsme vždy schopni toto Boží právo respektovat bez námitek, ať už vyslovených nebo nevyslovených.

Někdy, když Bůh nejedná podle našich představ v přítomnosti, odsouváme vyrovnání protikladů do budoucna: Zatím Boží rozhodování nechápu, budiž, ale však on Pán Bůh jednou všechno spravedlivě srovná! Bude to jako v Ježíšově podobenství (L 16): Lazar, kterému se dnes vede špatně, si bude hovět v Abrahamově náručí, kdežto boháč, který si teď každý den bezstarostně dopřává, se bude trápit v pekle. Pozor však! Toto podobenství není míněno jako potěcha pro nás, že Pán Bůh nakonec zjedná pořádek podle našich představ! Je to výstraha pro lidi, kteří jako onen boháč na světě jen lehkomyšlně vegetují a dbají pouze o vlastní blaho. Jinak však platí svrchované Boží rozhodnutí: *Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji* (Ex 33,19 a Ř 9,15).

3. Z toho však nelze vyvozovat, že Bůh je tvrdý a lidi občas bezdůvodně odstrkuje a postihuje. Ježíš o něm hovoří jako o Otci, který ve své svobodné lásce *dává svému slunci svítit na zlé i dobré* (Mt 5,45). Kain je bohužel příkladem těch z nás, kdo nechtějí rozumět, že to Bůh – vzdor tomu, že je ve svém rozhodování naprosto nezávislý a nevyzpytatelný – s námi myslí dobře. V Bibli se výslovně píše, že když se Kaina zmocnila zášť k bratrovi, ještě včas se mu dostalo Božího ujištění: *Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro?* Avšak Kain byl už rozjetý, ve vleku nedobrých citů, a nedal s zastavit. Takoví jsme: při sledování, co mají druzí, nejsme schopni vnímat, k čemu nás Pán vede, k čemu nás chce přimět. Navíc nechceme vidět, co nám bez ohledu na druhé dává. Jen si zkusme občas uvědomit, co všechno dostáváme skrze rodinu, přátele, sbor, hlavně však v Kristu. Bůh dává mnoho, ačkoli by nemusel. A to je přece veliká milost!

Boží milost, jak víme, neopustila Kaina ani tehdy, když těžce zhřešil. V Bibli je to řečeno obrazně: Bůh na něho vložil znamení své ochrany, Kainovo znamení. Z dalšího vyprávění se pak dozvídáme, že i vrahu Kainovi bylo dopřáno, aby měl rodinu, a z jeho rodiny vzešli různí nadaní lidé – umělci, hudebníci, kovotepci. A tak se potvrdilo to, co krásně vyjádřil žalmista: *Nenakládá s námi podle našich hříchů,*

neodplácí nám podle našich nepravostí (Ž 103,10). Tak vyznívá příběh o Kainovi a tak vyznívá i příběh náš. Amen

MODLITBA

Prosíme tě, Hospodine, utvrzuj v nás víru v tvou božskou svrchovanost a moudrost! Přiznáváme, že nám leckdy schází ochota tvou svrchovanost uznat a pokorně se podřizovat tvému vedení. Pomoc nám vítězit nad kainovskou zaslepeností, umíněností a neláskou! A daruj nám jistotu, že vzdor všem našim pochybením nepřestáváš být naším Otcem. Amen

PÍSEŇ č. 693 Ježíš hříšné přijímá

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Podle příkladu tvého Syna, který se přimlouval za učedníky a svět, i my se chceme, Bože, přimlouvat za druhé:

Prosíme za církve jako celek, aby dovedla hlásat i uprostřed nepříznivých podmínek tvé panství nad světem.

Prosíme za jednotlivé křesťany, ať se nestydí vyznávat Kristovo jméno a svým životem dokazují, že chtějí chodit v jeho světle.

Prosíme za ty, kdo před tvým oslovením uhýbají, ať se i jich dotýká moc Ducha svatého.

Prosíme, ať ti, kdo vědomě odmítají dobro a poddávají se zlu, jsou přemáháni tvým přicházejícím královstvím.

Prosíme za všechny, kdo se stávají obětmi násilí a zvěle, za ty, kteří trpí tělesně i duševně, za ty, kdo jsou přehlíženi, ponížováni nebo žijí na okraji společnosti.

A k těmto kusům přimluvám připojujeme nakonec ještě prosby, kterým nás učí tvůj Syn: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

At' nás provázejí do příštích dnů tato slova:
*Odhod'te tedy všechnu špatnost, každou lest, přetvářku, závist,
jakékoli pomlouvání a jako novorozené děti mějte touhu jen po
nefalšovaném duchovním mléku, abyste jím rostli ke spasení.*
(1Pt 2,2-3)

POŽEHNÁNÍ

*Požehnání Hospodinovo budiž s vámi. Žehnáme vám v Hospodinově
jménu. Amen*

PÍSEŇ č. 379 Stvoř srdce čisté, Bože, mi